

پایه دهم تجربی

۷ فروردین ماه ۱۴۰۳

نقد و پیشنهاد سوال

مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه

تعداد سوال دهم تجربی: ۱۰

نام درس	تعداد سوال	شماره سوال	شماره صفحه	زمان پاسخگویی
زیست‌شناسی (۱)	۲۰	۱-۲۰	۳	۲۰ دقیقه
فیزیک (۱) آشنا	۲۰	۲۱-۴۰	۶	۳۰ دقیقه
شیمی (۱)	۲۰	۴۱-۶۰	۱۰	۲۰ دقیقه
ریاضی (۱)	۲۰	۶۱-۸۰	۱۲	۳۰ دقیقه
جمع	۸۰			۱۰۰

طراحان

نام طراحان	نام درس
پوریا خاندار - محمد پویان اسلامی - کارن کنعانی - محمد زارع - علی داوری نیا - مهدی ماهری - وحید زارع - حسن علی ساقی - رضا آرامش اصل - پوریا برزین - حسن قائمی - محمد حسن بیگی - محمدعلی حیدری - علیرضا عابدی - علی کوچکی	زیست‌شناسی (۱)
میبن دهقان - سید محمد مهدی رضویزاده - احسان ایرانی - سینا عزیزی - مرتضی مرتضوی - مهدی فتاحی	فیزیک (۱)
قادر باخاری - حسن رحمتی کوکنده - سید احسان حسینی - عرفان علیزاده - جواد سوری لکی - مرتضی زارعی - ساجد شیری طرزم - مسعود طبرسا - حامد رمضانیان - حسین ناصری ثانی - محمد عظیمیان زواره - علیرضا رضایی سراب - فرزاد رضایی - مهدی رحیمی - محمد حسین صادقی مقدم	شیمی (۱)
رضا سیدنجمی - علی اصغر شریفی - حمزه صفری - مسعود برملا - علی آزاد - نریمان فتح الله - علی سرآبادانی - هادی پولادی - امیر حسین ناظری اردکانی - بهرام حلاج - بابک سادات	ریاضی (۱)

مسئولین درس

نام درس	مسئولین درس گروه آزمون	مسئولین درس گروه آزمون	مسئولین درس گروه آزمون
زیست‌شناسی (۱)	کارن کنunanی	عرفان محبوی نیا - علی داوری نیا - امیر حسین بهروزی فرد	مهساسادات هاشمی
فیزیک (۱)	میبن دهقان	کوروش حیاتی - غلامرضا مجتبی - امیر محمودی انژابی - بابک اسلامی	حسام نادری
شیمی (۱)	ساجد شیری طرزم	جواد سوری لکی - سید علی موسوی فرد - ایمان حسین نژاد - امیر علی بیات - حسین شاهسواری	امیر حسین مرتضوی
ریاضی (۱)	رضا سیدنجمی	مهدی بحر کاظمی - نیکا کاویانی - علی مرشد	الهه شهbazی

گروه فنی و تولید

ملیکا لطیفی نسب	مدیر گروه
فاطمه نوبخت	مسئول دفترچه
لیلا عظیمی	حروف نگار و صفحه آرا
مدیر گروه: محیا اصغری	گروه مستندسازی
مسئول دفترچه: امیر حسین مرتضوی	
حمدی محمدی	ناظر چاپ

بنیاد علمی آموذشی قلمه (وقف عام)

توجه: دفترچه پاسخ تشریحی را می‌توانید از سایت کانون (صفحه مقطع دهم تجربی) دانلود نمایید.

دفتر مرکزی: فیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - شماره تماس: ۰۶۱۴۵۶۰۲۱

۲۰ دقیقه

دنبالهای آنده/گواش و جذب
مواد/تبادلات گازی/
گردش مواد در بدن
فصل اتا فصل ۳۰ و فصل ۳۱
پایان شبکه های قلب
صفهنهای اتا ۵۲

ذیست‌شناسی (۱)

دیلای آنده/گواش و مذبّح مواد/ تبادلات گازی/ گردش مواد در بدن فصل ۱ تا فصل ۱۰ و فصل ۱۴ پایان شبکه هادی قلب صفحه‌های ۱ تا ۵۶	۱- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ «به طور معمول، آن دسته از رگ‌هایی که ...، ضمن ...» ۱) در تغذیه حفرات سمت راست قلب دخالت دارند - تغذیه خارجی ترین لایه دیواره قلبی، تا نوک قلب امتداد می‌یابند. ۲) اولین انشعابات سرخرگ آئورت هستند - تغذیه لایه دیواره قلبی، در مجاورت با انشعابات سیاهرگی قرار دارند. ۳) اولین انشعابات سرخرگ آئورت هستند - تغذیه ضخیم‌ترین لایه دیواره قلب، در مجاورت کوچکترین دریچه قلبی منشعب می‌شوند. ۴) در تغذیه حفرات چپ قلب دخالت دارند - حفاظت توسط بافت چربی، به کمک یک انشعاب خود به بطن چپ خونرسانی می‌کنند. ۵) در ارتباط با یک یاخته گانوری کدام گزینه به درستی بیان شده است؟ ۱) مواد ساخته شده توسط نوعی اندامک تشکیل شده از کیسه‌های متصل به هم می‌توانند توسط انتشار تسهیل شده از غشا عبور کنند. ۲) تنها کربوهیدرات‌های غشایی خارج سلولی که به پروتئین‌ها متصل هستند، به صورت منشعب دیده می‌شوند. ۳) غشا با نفوذپذیری انتخابی در فرایند اسمز برای محلول شکر، به هر نوع ماده دارای اتم اکسیژن و هیدروژن نفوذپذیر است. ۴) در طی نوعی فرایند انتقال فعل، شکل رایج انرژی در یاخته توسط مولکول پروتئینی برای انتقال ماده‌ای برخلاف شیب غلظت مصرف می‌شود. ۶- کدام مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟ «هر بخشی از دستگاه گوارش که ...، به طور حتم ...» ۱) خون سیاهرگی خود را به طور مستقیم به قلب برمی‌گرداند - در بالای پرده دیافراگم قرار دارد. ۲) ساختار کیسه‌های شکل دارد - با ترشح پروتازهای غیرفعال در گوارش پروتئین‌ها نقش دارد. ۳) در تماس با مواد گوارش نیافته قرار می‌گیرد - در بافت پیوندی سست لایه مخاطی خود یاخته‌هایی با زوائد سیتوپلاسمی بزرگ دارد. ۴) با حرکات کرمی غذا را در طول لوله گوارش به جلو می‌راند - شبکه یاخته‌های عصبی دیواره لوله گوارش، میزان حرک آن را تنظیم می‌کند. ۷- چند مورد از نظر درستی یا <u>نادرستی</u> وضعیت مشابه با عبارت زیر دارد؟ «ترشحات کیسه‌صfra از طریق مجرای مشترک با لوزالمعده که در بالای مجرای دیگر آن قرار دارد، در سمت راست بدن به دوازدهه می‌ریزد» (الف) بخش باریک غده‌ای که در زیر معده و موazuی با آن دیده می‌شود، همانند بخش انتهایی روده باریک در سمت چپ بدن قرار می‌گیرد. (ب) بخش کمی از اندام سازنده صfra برخلاف روده کور و کولون پایین رو در سمتی مختلف با سمت قوارگیری قلب است. (ج) آپاندیس همانند بخش انتهایی روده باریک و برخلاف طحال در سمتی موافق با شش بزرگتر بدن قرار دارد. (د) قسمت عدمی از ساختار کیسه‌های شکل لوله گوارش برخلاف ابتدای محل اصلی جذب در سمت موافق با بخش بالاتر دیافراگم در بدن قرار می‌گیرد.
۱)	۱) با توجه به مطالب کتاب درسی، کدام موارد درباره نوعی یاخته هسته دار بدن انسان، به <u>نادرستی</u> بیان شده است؟ (الف) در محل اتصال غشا شبکه آندوپلاسمی زبر و غشای خارجی پوشش هسته، منافذی برای ارتباط هسته با سیتوپلاسم ایجاد شده است. (ب) هر یک از اندامک‌های درون سیتوپلاسم که ربوزوپلاسم هایی متصل به غشا خود دارند، فعالیت‌های یاخته را کنترل می‌کنند. (ج) اندازه و کار یاخته همواره در یک ساختار دو غشایی منفذدار کنترل می‌شود که می‌تواند در مرکز یاخته نباشد. (د) همه مولکول‌های دارای اسیدچرب در غشا نوعی یاخته، الزاماً به صورت دولایه‌ای و رو به روی هم قرار گرفته‌اند. ۱) فقط «الف» و «ب» ۲) فقط «الف»، «ب»، «ج» و «د» ۳) فقط «د»
۲)	۱) گروهی از جانوران می‌توانند گازهای تنفسی را از طریق پوست، مبادله کنند. کدام مورد، ویژگی بعضی از این جانوران است؟ (۱) گازهای تنفسی را با مایعات درون بدن مبادله کرده و از طریق این مایعات، اکسیژن را به یاخته‌ها می‌رسانند. (۲) می‌توانند با روش تنفسی دیگری، گازهای تنفسی را از طریق بر جستگی‌های کوچک و پراکنده مبادله کنند. (۳) دلیل کارآمدی تبادلات تنفسی با این روش در افراد بالغ در این جانوران، متفاوت بودن جهت حرکت آب و خون است. (۴) بخشی از تبادلات تنفسی را توسط اندامی محصور به نواحی خاصی از بدن انجام می‌دهند. ۲- کدام گزینه، برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟ «در یک پسر بالغ مبتلا به بیماری سلیاک ... یافته و در یک دختر بالغ مبتلا به سنگ کیسه‌صfra ممکن است ... یابد.» (۱) میزان حجم مواد جذب نشده به مخرج، افزایش - میزان فعالیت برون ریزی لوزالمعده، افزایش (۲) میزان ذخیره لیپیدها در بافت چربی، کاهش - ترشح هورمون سکرتین از دوازدهه، افزایش (۳) عدد مربوط به شاخص توده بدنی، افزایش - تولید انواع لیپوپروتئین‌ها در کبد، کاهش (۴) مقدار ورقندهای ساده به خون، کاهش - مقدار، ورد اسد جرب به خون، کاهش

- ۸- دریچه‌های مرتبط با قلب که با خون روشن در تماس می‌باشند، ... دریچه‌هایی که با خون تیره در تماس هستند ...
- (۱) برخلاف - در سمت چپ قلب قرار گرفته‌اند و با دریافت پیام عصبی از مراکز تنظیمی بدن منقبض می‌شوند.
  - (۲) همانند - ساختار بافتی دارند که از این نوع بافت برای جداسازی قسمت‌های لوله گوارش از هم استفاده می‌شود.
  - (۳) همانند - توسط بافت پیوندی که رشته‌هایی ضخیم و ماده زمینه‌ای زیادی نسبت به بافت پیوندی سست دارد مستحکم شده‌اند.
  - (۴) برخلاف - در سمتی از قلب قرار دارند که به علت تحمل فشار زیاد ماهیچه ضخیمی دارد.
- ۹- چند مورد برای تکمیل عبارت زیر در ارتباط با فردی بالغ و مبتلا به نوعی بیماری تنفسی نادرست است؟
- »کاهش غیرطبیعی ... در این فرد سبب می‌شود تا ...«
- (الف) ترشح سورفاکتانت توسط یاخته‌های با ظاهری سنتگفرشی در دیواره حبابک - باز شدن حبابک‌ها با مشکل مواجه شود.
  - (ب) تعداد درشت‌خوارهای مستقر در حبابک‌ها - میزان میکروب‌های موجود در کیسه‌های حبابکی افزایش یابد.
  - (ج) نیروی کشش سطحی لایه نازک آب درون حبابک - فرد به سختی هوا را از نایزک مبادله‌ای به حبابک منتقل کند.
  - (د) ترشح ماده مخاطی توسط یاخته‌های پوششی دیواره نای - حجم ناخالصی‌های به دام افتاده و وارد شده به حلق و معده کاهش یابد.
۱)	۲)	۳)	۴)
- ۱۰- به طور معمول کدام عبارت در ارتباط با قلب یک انسان سالم صحیح است؟
- (۱) در صورت افزایش فشار خون حفره واحد گره، به طور حتم فشار خون رگ تنفسی کننده ماهیچه قلب در حال افزایش است.
  - (۲) در زمان استراحت بطن‌ها، خون تیره سیاهرگ‌های کرونر متصل از بزرگ‌سیاهرگ زبرین به دهلیز راست وارد می‌شود.
  - (۳) در زمان انقباض بطن‌ها، رگی که خون روشن را دریافت می‌کند، از طریق ساختاری طناب مانند با رگی که خون تیره را دریافت می‌کند، در اتصال است.
  - (۴) تعداد بیشتری از سیاهرگ‌هایی که خون را به قلب وارد می‌کنند، در مسیر گردش خون عمومی فعالیت دارند.
- ۱۱- در بدن انسان، خون اندام‌هایی از دستگاه گوارش به طور مستقیم به قلب باز می‌گردد. کدام گزینه فقط درباره گروهی از این اندام‌ها درست است؟
- (۱) یاخته‌هایی با توانایی تولید آنزیم‌های تجزیه کننده مواد توسط کوچک‌ترین اندام ک خود دارد.
  - (۲) با ورود غذا و به کمک یاخته‌هایی با ظاهر غیرمخطط، در شروع حرکت کرمی و جلو بردن غذا نقش دارد.
  - (۳) در همه لایه‌های دیواره خود، نوعی بافت پیوندی با ماده زمینه‌ای فراوان و رشته‌های پروتئینی متفاوت دارد.
  - (۴) خون خارج شده از آن در نهایت به حفره‌ای از قلب وارد می‌شود که همه گره‌های شبکه هادی در دیواره آن قرار دارد.
- ۱۲- چند مورد از موارد زیر برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟
- »در ...، بخشی از دستگاه گوارش که معادل بخش شماره ... در شکل مقابل است، ...«
- (الف) انسان - ۳ - همانند بخشی از روده بزرگ که به راستروده منتهی می‌شود، در سمت راست بدن قرار گرفته است.
  - (ب) ملخ - ۴ - برخلاف بخش قلی از خود در لوله گوارش، نقشی در انتقال مواد گوارش یافته به محیط داخلی بدن ندارد.
- (ج) گاو - ۲ - برخلاف هر اندامی که غذا فقط یکبار از آن عبور می‌کند، یاخته‌هایی دارد که در تماس با غذای نیمه‌جویده قرار می‌گیرند.
  - (د) ملخ - ۱ - همانند بخشی که جذب مواد گوارش یافته در آن صورت می‌گیرد، آنزیم‌هایی ترشح می‌کند که به پیش‌معده وارد می‌شوند.
۱)	۲)	۳)	۴)
- ۱۳- کدام گزینه جمله زیر را به درستی کامل می‌کند؟
- »... لایه مری از ... همانند ... لایه نای از ...«
- (۱) دومین - داخل - سومین - خارج، بلاآصله در خارج خود با لایه‌ای در تماس است که قطعاً فاقد یاخته‌هایی با ظاهر استوانه‌ای می‌باشد.
  - (۲) چهارمین - داخل - چهارمین - داخل، قطعاً در هیچ قسمی از طول خود بخشی از پرده متصل کننده اندام‌های حفره شبکی به یکدیگر را تشکیل نمی‌دهد.
  - (۳) چهارمین - خارج - اولین - داخل، دارای نوعی بافت پوششی است که الزاماً همه یاخته‌های آن در تماس با غشای پایه نیستند.
  - (۴) چهارمین - خارج - سومین - داخل، دارای یاخته‌هایی دوکی شکل با هسته‌ای مرکزی می‌باشد.
- ۱۴- کدام گزینه، به ترتیب فقط درباره یکی از بخش‌های عملکردی دستگاه تنفس که وظیفه هدایت هوا به درون و بیرون دستگاه تنفسی را بر عهده دارد و فقط درباره یکی از ساختارهایی از دستگاه تنفس که فقط بخشی از آن فاقد مخاط مژکدار است؛ صحیح است؟
- (۱) ضمن داشتن غضروف نعلی شکل، هم در خارج و هم در داخل شش‌ها قابل مشاهده است - به دلیل نداشتن ماهیچه صاف در دیواره خود، توانایی تغییر حجم درونی خود را ندارند.
  - (۲) در طی فرایند بازدم، هوا را از مجرای فاقد غضروف بعد از خود دریافت می‌کند - یاخته‌های غشای پایه آن از دو طرف با یاخته‌های پوششی سنجاق‌شوند.
  - (۳) ضمن داشتن پوستی نازک، در پی ضربان رو به پایین مژک‌های خود ترشحات مخاطی را به سمت حلق می‌راند - ضمن ناتوانی در منشعب شدن نمی‌تواند به مقدار فراوان به تبادل گازها بین خون و هوای ببردارد.
  - (۴) هنگام مسطح شدن پرده میان‌بند، هوای تهويه نشده را مستقیماً وارد حبابک‌ها می‌کند - در پی کاهش ترشح نوعی ماده از برخی یاخته‌های دیواره خود، امکان انجام تنفس را مشکل می‌سازد.

۱۵- وجود مقادیر زیادی از گاز سمی بدون رنگ و بو کربن مونوکسید در خون، منجر به فرایندی به نام گاز گرفتگی می‌شود. در این فرایند می‌توان انتظار تمامی موارد زیر بهجز ... را داشت.

(الف) عدم گسستن آسان پیوند میان کربن مونوکسید با هموگلوبین

(ب) کاهش تعداد هموگلوبین آزاد در دسترس، برای انتقال گاز اکسیژن

(ج) افزایش تعداد پیوندهای پایدار در جایگاه اتصال کربن دی اکسید به هموگلوبین

(د) اتصال برگشت‌ناپذیر کربن مونوکسید با هموگلوبین در مجاورت غلظت‌های بالایی از گاز رقیب

۴) (ج) و (د)

۳) (الف) و (د)

۲) (ج) و (ب)

۱) (الف) و (ب)

۱۶- چند مورد برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

«در ارتباط با فرایندهای تنفسی در بدن مردی سالم و بالغ، می‌توان گفت در حد فاصل ...»

(الف) افزایش فاصله جناغ با ستون مهره تا حداقل کشیدگی دیواره شش‌ها، هوای باقیمانده از ساختارهای اسفنج‌گونه خارج می‌شود.

(ب) بیشترین میزان فشار در فضای میان دو لایه پرده جنب تا حداقل فشار در فضای جنب، فاصله میان استخوان دنده تا ستون مهره بیشتر می‌شود.

(ج) ورود و خروج ۵۰۰ میلی‌لیتر هوا به مجاری تنفسی، در پی کاهش نیروی کشش سطحی درون حبابک توسط یاخته‌های ریزپرزدار، حبابک‌ها شروع به باز شدن می‌کنند.

(د) انقباض ماهیچه‌های گردنی تا انقباض ماهیچه‌های ناحیه شکم، بزرگ‌ترین ماهیچه تنفسی به طور کامل در سطح پایین‌تری از کل استخوان جناغ قرار دارد.

۱) (۴)

۲) (۳)

۳) (۲)

۴) (۱)

۱۷- چند عبارت درست است؟

در ارتباط با آزمایش مقابله ... ... در هنگام ... رخ می‌دهد.

(الف) خروج حباب هوا از ظرف ب - همانند - کاهش ارتفاع محلول درون ظرف الف - دم

(ب) کاهش ارتفاع محلول درون لوله ظرف الف - برخلاف - خروج حباب هوا از ظرف ب - دم

(ج) افزایش ارتفاع محلول درون ظرف ب - همانند - افزایش ارتفاع محلول درون لوله ظرف الف - بازدم

(د) خروج حباب هوا از ظرف الف - برخلاف - کاهش ارتفاع محلول درون لوله ظرف ب - بازدم

۱) (۴)

۲) (۳)

۳) (۲)

۴) (۱)

۱۸- در ارتباط با شبکه هادی قلب کدام مورد درست است؟

(۱) انتهای دسته تار ارسالی از گره شروع کننده پیام‌های الکتریکی به دهلیز چپ به سه شاخه منشعب می‌شود.

(۲) انشعابات رشته‌های پخش کننده جریان الکتریکی در دیواره بطن راست نسبت به دیواره بطن چپ بیشتر است.

(۳) ضخامت یکنواختی در سراسر دسته تار خارج شده از گرهای که پیام را با تأخیر ارسال می‌کند، دیده می‌شود.

(۴) تقسیم شدن رشته‌های موجود در دیواره بین دو بطن به دو مسیر راست و چپ کمی قبل از دریچه سینی آنورتی صورت می‌گیرد.

۱۹- کدام گزینه، برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«هر حفره قلبي در يك فرد سالم كه با ... تعداد رگ‌های خونی بزرگ متصل به قلب، ارتباط مستقيم دارد، ...»

(۱) بیشترین - دارای یاخته‌های شروع کننده پیام‌های الکتریکی قلبي در قسمت پشتی دیواره خود است.

(۲) کمترین - با داشتن بیشترین ضخامت دیواره در بین حفرات، بیشترین توانایی رادر مصرف گلوکز دارد.

(۳) بیشترین - وجود پنج منفذ برای ورود و خروج خونی با غلظت بالای مولکول‌های کربن دی اکسید می‌باشد.

(۴) کمترین - در مقایسه با حفراتی که فاصله کمتری تا دنده اول دارند، خون بیشتری را در خود جای می‌دهد.

۲۰- در نوعی برش عرضی ایجاد شده در محلی خاص از نوعی مجرای تنفسی موجود در قفسه سینه، غضروف مشاهده نمی‌شود. چند مورد برای گروهی از آن‌ها به درستی بیان شده است؟

(الف) می‌تواند با تنگ و گشاد شدن مقدار هوای ورودی یا خروجی را تنظیم کند.

(ب) جهت زنش مژک‌های آن به سمت بالا است.

(ج) جزو یکی از دو بخش اصلی عملکردی دستگاه تنفس است و هوا به صورت دو طرفه در آن حرکت می‌کند.

(د) قطری کمتر از نایه اصلی باریک‌تر که به سمت شش چپ می‌رود، دارد.

۱) (۴)

۲) (۳)

۳) (۲)

۴) صفر

۳۰ دقیقه

فیزیک و اندازهگیری / ویژگی‌های فیزیکی مواد / کار، ارزی و توان
فصل ۱ و فصل ۲ و فصل ۳ تا پایان
کار انجام شده توسط نیروی ثابت
صفنهای ۱ تا ۴

فیزیک (۱)

۲۱- در کدام گزینه همه کمیت‌های نوشته شده جزو کمیت‌های اصلی SI بوده و یکای آن‌ها به درستی آمده است؟

(۱) دما ($^{\circ}\text{C}$), طول (m), زمان (s)(۲) دما ($^{\circ}\text{C}$), وزن (kg), شدت روشنایی (cd)

(۳) وزن (g), دما (K), شدت روشنایی (cd)

(۴) مقدار ماده (mol), دما (K), شدت جریان (A)

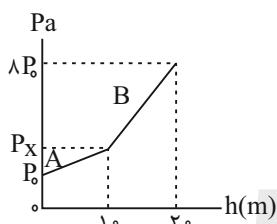
۲۲- علت کدام یک از موارد زیر با بقیه متفاوت است؟

(۱) تشکیل حباب آب و صابون

(۴) نشستن حشره روی سطح آب

(۳) به هم چسبیدن قطعات شیشه پس از گرم کردن

۲۳- نمودار فشار بر حسب فاصله از سطح آزاد برای استوانه‌ای که از دو مایع مخلوط نشدنی A و مایع B پُر شده است، مطابق

شکل زیر می‌باشد. چگالی مایع B چند واحد SI است؟ ($\text{g} = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$ و $P_0 = 10^5 \text{ Pa}$)

۴۰۰۰ (۲)

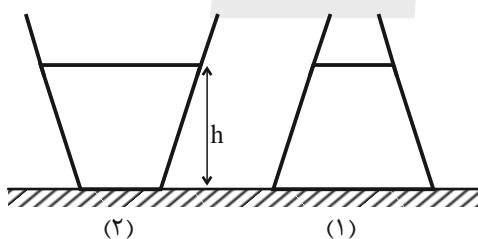
۵۰۰۰ (۴)

۶۰۰۰ (۱)

۳۵۰۰ (۳)

۲۴- مطابق شکل زیر، دو ظرف با جرم‌های ناچیز توسط جرم‌های مساوی آب تا یک ارتفاع پُر شده‌اند. اگر فشار وارد بر سطح افقی از طرف

ظرف‌های (۱) و (۲) به ترتیب P_1 و P_2 باشد، $\frac{P_2}{P_1}$ کدام است؟ (شعاع قاعدة دایره‌ای ظرف (۱)، ۴ برابر شعاع قاعدة دایره‌ای ظرف (۲) است).

۴ (۱)

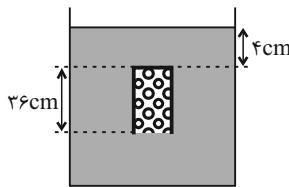
۱ (۲)

 $\frac{1}{16}$ (۳)

۱۶ (۴)

۲۵- در شکل زیر، اگر چگالی مایع $\frac{g}{\rho} = 13/6$ باشد، فشار پیمانه‌ای گاز محبوس چند میلی‌متر جیوه است؟ ($\text{cm}^3/\text{cm}^3 = 13/6$ جیوه،

$\text{g} = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$ ، $P_0 = 750 \text{ mmHg}$)

۸۰ (۱)

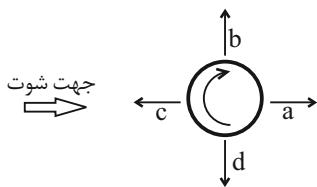
۷۲ (۲)

۸۲۲ (۳)

۸۳۰ (۴)

-۲۶- اگر توپ فوتبالی در جهت نشان داده شده و با یک چرخش ساعتگرد حول خودش شوت شود، توپ در حین حرکت به کدام سمت منحرف می‌شود؟

a (۱)

b (۲)

c (۳)

d (۴)

-۲۷- در لوله افقی زیر آب با جریان پایا و لایه‌ای در حال حرکت است، اگر اختلاف تندي ورودی و خروجی آب برابر با $15 \frac{m}{s}$ باشد، تندي خروج

۵ (۲)

۲۰ (۴)

آب چند متر بر ثانیه است؟

۱۵ (۱)

۲۵ (۳)

-۲۸- اگر تندي جسمی به جرم 2 kg به اندازه $18 \frac{\text{km}}{\text{h}}$ تغییر کند، انرژی جنبشی آن 90 J افزایش می‌یابد. تندي اولیه جسم چند واحد SI است؟

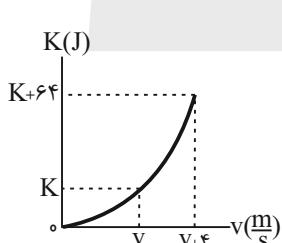
۱۳ (۴)

۱۸ (۳)

۶/۵ (۲)

۱۱/۵ (۱)

-۲۹- نمودار انرژی جنبشی جسمی به جرم 4 kg بر حسب تندي حرکت آن به صورت زیر است. مقادیر v و $\frac{K+64}{K}$ به ترتیب از راست به چپ

کدام است؟

۹ و ۴ (۱)

۹ و ۲ (۲)

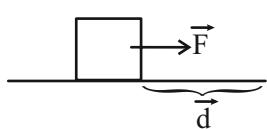
۶ و ۲ (۳)

۶ و ۴ (۴)

-۳۰- مطابق شکل زیر، جسمی که تحت تأثیر نیروی افقی $\vec{F}$ و اصطکاک است، به سمت راست در حال حرکت است. اگر اندازه کار $\vec{f}_k$ در جایه‌جایی

$\vec{d}$ ٪/اندازه کار کل باشد، اندازه کار $\vec{F}$ در این جایه‌جایی چند درصد اندازه کار کل است؟ ($\vec{f}_k$ اصطکاک جنبشی وارد به جسم است.)

۸۰ (۱)

۸۳/۳ (۲)

۱۲۰ (۳)

۱۰۰ (۴)

آزمون (آشنا) - پاسخ دادن به این سوالات ابزاری است و در تراز کل شما تأثیر دارد.

۳۱- کمیتی به صورت $\frac{g \cdot Mm}{(ms)^2}$ ۰/۰۹×۱۰^{-۴} گزارش شده است. این گزارش به صورت نمادگذاری علمی و بر حسب یکاهای اصلی SI کدام است؟

- (۱) 9×10^3 (۲) 9×10^2 (۳) 9×10^3 (۴) 9×10^4

۳۲- دو ظرف مشابه داریم که یکی را از الكل پر می کنیم و در دیگری، هم جرم الكل ظرف اول، آب می ریزیم. قطعه ای فلزی را یک بار به طور کامل و به آرامی در ظرف الكل فرو می بریم و مشاهده می کنیم که ۱۶۰ گرم الكل از ظرف سرریز می شود و بار دیگر، همان قطعه فلزی را به طور کامل و به آرامی در ظرف آب فرو می بریم و مشاهده می کنیم که ۱۰۰ گرم آب از ظرف سرریز می شود. حجم کل هر ظرف چند

$$\text{سانتی متر مکعب است؟} \quad (g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}) \quad (\rho_{\text{آب}} = 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}) \quad (\rho_{\text{فلز}} = 8 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3})$$

- (۱) ۴۰۰   (۲) ۵۰۰   (۳) ۶۰۰   (۴) ۸۰۰

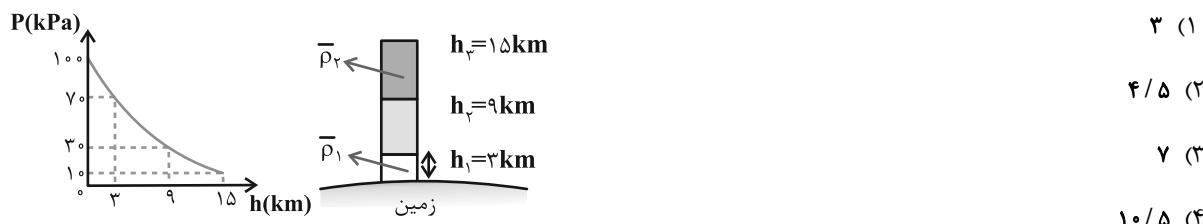
۳۳- دو مایع A و B را که چگالی آنها $\rho_B = 0.6 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ و $\rho_A = 1/2 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ است، با یکدیگر مخلوط کرده و در یک ظرف استوانه ای

می ریزیم. اگر $\frac{1}{3}$ حجم مخلوط از مایع A و بقیه آن از مایع B و ارتفاع مخلوط در ظرف ۷۵ سانتی متر باشد، فشار ناشی از مخلوط بر کف

$$\text{ظرف چند پاسکال است؟} \quad (g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2})$$

- (۱) ۶۰۰۰   (۲) ۶۷۵۰   (۳) ۹۰۰۰   (۴) ۹۷۵۰

۳۴- نمودار زیر تغییرات فشار هوا بر حسب ارتفاع از سطح زمین را نشان می دهد. بر این اساس نسبت چگالی متوسط هوا تا ارتفاع ۳ کیلومتری از سطح زمین، چند برابر چگالی متوسط هوا بین لایه های ۹ تا ۱۵ کیلومتری است؟

(۱) ۱۰/۵

(۲) ۴/۵

(۳) ۷

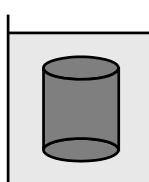
(۴) ۳

۳۵- مطابق شکل زیر، استوانه توپری درون آب قرار گرفته و با سرعت ثابت به صورت قائم به طرف پایین حرکت می کند. اختلاف نیروهایی که از طرف آب به قاعده پایین و بالای استوانه وارد می شود، در حال پایین رفتن چگونه تغییر می کند؟

(۱) تغییر نمی کند.

(۲) افزایش می یابد.

(۳) کاهش می یابد.

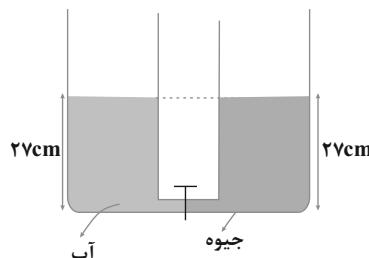

(۴) با توجه به نوع حرکت استوانه، هر سه حالت امکان پذیر است.

-۳۶- دو ظرف استوانه‌ای مشابه بهوسیله لوله بسیار باریکی با حجم ناچیز به یکدیگر مربوطاند و مطابق شکل زیر در یک استوانه آب و در دیگری جیوه قرار

$$\text{دارد. اگر شیر ارتباطی بین دو ظرف را باز کنیم، سطح جیوه در لوله چند سانتی‌متر پایین می‌آید؟} \quad 1 = \frac{g}{cm^3}, \quad 2 = \frac{g}{5cm^3}, \quad 3 = \frac{g}{13cm^3}$$

(۱)

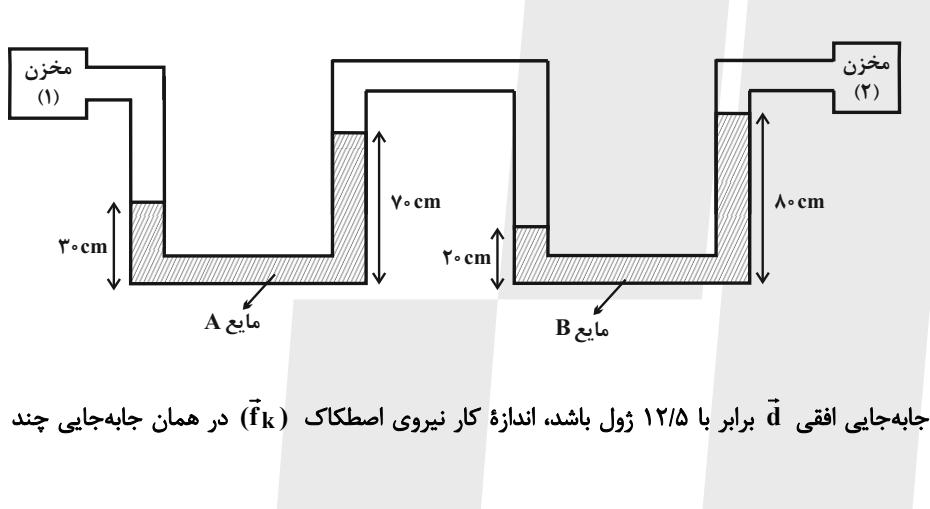
(۲)

(۳)

(۴)

-۳۷- در شکل زیر، دو مانومتر به یکدیگر متصل شده‌اند و مجموعه در حال تعادل است. نسبت چگالی مایع A به چگالی مایع B چقدر باشد تا فشار

گاز محبوس بین دو مایع برابر با میانگین فشار گازهای محبوس در مخازن (۱) و (۲) شود؟

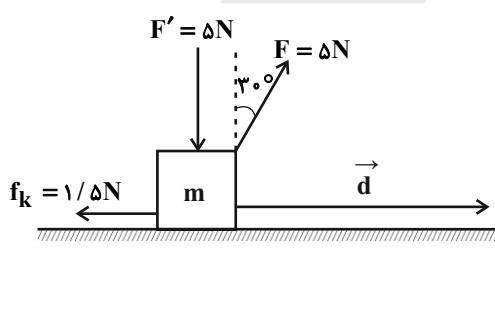
(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

-۳۸- در شکل زیر، اگر کار نیروی $\bar{F}$ در جابه‌جایی افقی $\bar{d}$ برابر با $12/5$ ژول باشد، اندازه کار نیروی اصطکاک (f_k) در همان جابه‌جایی چند ژول است؟

(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

-۳۹- اگر جرم جسمی نصف شود، باید تندی حرکت آن چگونه تغییر کند تا از انرژی جنبشی آن $15/5$ درصد کاسته شود؟

(۱) ۱۵ درصد افزایش یابد.

(۲) ۲۰ درصد افزایش یابد.

(۳) ۲۵ درصد افزایش یابد.

-۴۰- بر جسمی به جرم m که بر روی یک سطح افقی و صیقلی قرار گرفته است، نیروی ثابت $\bar{F} = 20\bar{i} + 30\bar{j}$ بر حسب نیوتون وارد می‌شود و آن را

با بردار جابه‌جایی $\bar{d} = 2\bar{i} + 2\bar{j}$ متر روی سطح افقی جابه‌جا می‌کند. کار نیروی ثابت $\bar{F}$ وارد بر جسم طی این جابه‌جایی چند ژول است؟

(۴) صفر

(۳) $50\sqrt{5}$

(۲) ۵۰

(۱) ۱۳۰

دقیقه ۲۰

شیوه (۱)

کیهان (ادگاه الفبای هست)
دیپای گازها در زندگی

فصل ۱۰ فصل ۱۰ تا پایان (فقط)
اکسیدهای فلزی و نافلزی
صفمهای ۱ تا ۶

۴۱- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) در لایه‌های بالایی هواکره برخی از ذرات زیراتمی نیز می‌توانند به صورت آزادانه وجود داشته باشند.

(۲) ترتیب مایع شدن گازها برای تشکیل هوای مایع تا دمای -200°C به صورت $\text{Ar} \leftarrow \text{O}_2 \leftarrow \text{N}_2$ است.

(۳) مجموع درصد حجمی گازهای نجیب در هوای پاک و خشک کمتر از ۱ درصد است.

(۴) شب نمودار دما بر حسب ارتفاع در انتهای لایه تروپوسفر همانند انتهای لایه دوم منفی و نزولی است.

۴۲- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) در بخش بالایی هواکره، یون‌های N_2^+ , NO_2^- , O^+ و He^+ وجود دارند.

(۲) فشار هوا در همه جهت‌ها و به میزان یکسان به بدن ما وارد می‌شود.

(۳) اگر میانگین دما در سطح زمین 14°C باشد، در ارتفاع 8km از سطح زمین دما 239K می‌باشد.

(۴) با افزایش ارتفاع از سطح زمین، به دلیل رقیق تر شدن هواکره، فشار هوا کاهش می‌یابد.

۴۳- چه تعداد از مطالب زیر، درباره تهیه گازهای N_2 , O_2 و Ar هواکره از تقطیر جزء به جزء هوای مایع در صنعت درست است؟ (هوا تا -200°C سرد شده است). $(\text{Ar} = 40, \text{O} = 16, \text{N} = 14 : \text{g.mol}^{-1})$

(آ) دومین گازی که از ستون تقطیر خارج می‌شود، بی‌رنگ است و در ساخت لامپ‌های رشته‌ای به کار می‌رود.

(ب) در تهیه هوای مایع با دمای -200°C ، آخرین گازی که به حالت مایع در می‌آید، هلیم است.(پ) به دلیل نزدیک بودن نقطه جوش گازهای Ar و O_2 به یکدیگر، تهیه اکسیژن صدرصد خالص در این فرایند، دشوار است.

(ت) جرم مولی آخرین گازی که از ستون تقطیر خارج می‌شود بیشتر از جرم مولی عنصری است که در دوره چهارم و گروه هشتم جدول تناوبی قرار دارد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴۴- چند مورد از نام‌گذاری‌های زیر نادرست است؟

ب) ScP : اسکاندیم (III) فسفیدالف) Cu_2O : مس (II) اکسیدت) CrF_2 : کروم دی‌فلوئورید   ث) NO_2 : مونو نیتروژن دی‌اکسیدپ) N_2O_5 : دی‌نیتروژن پنتا اکسیژن

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

۴۵- نسبت شمار جفت الکترون(های) پیوندی هر مولکول ... به شمار جفت الکترون(های) ناپیوندی هر مولکول ... برابر با تعداد پیوند(های) دوگانه در هر مولکول ... است.

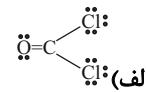
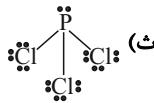
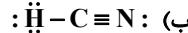
۲) آمونیاک - کربن دی‌سولفید - گوگرد دی‌اکسید

۱) کربن مونوکسید - $\text{HCN} - \text{O}_3$

۴) هیدروژن - آب - گوگرد تری‌اکسید

۳) گوگرد تری‌اکسید - CH_3O - کربن دی‌اکسید

۴۶- با توجه به ساختارهای زیر، ساختار لوویس کدام موارد زیر درست رسم شده است؟ (کامل ترین گزینه را انتخاب کنید.)

(۲) الف - پ - ت - ث

(۴) پ - ت - ث

(۱) الف - ب - ت - ث

(۳) الف - ت - ث

۴۷- با توجه به جدول مقابل که فرمول شیمیایی ترکیب‌های مختلف را به همراه نوع ترکیب آن‌ها نشان می‌دهد، چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟ (نام‌های X ، A ، D و E فرضی هستند.)

DO_3	XO	A_2O	EO_2
مولکولی	یونی	یونی	مولکولی

• م محلول A_2O در آب کمتر از ۷ است.

• اگر D عنصری از دوره سوم باشد، مجموع اعداد کوانتومی اصلی و فرعی الکترون‌های ظرفیت آن ۷ می‌باشد.

• در نامگذاری XO از «واژه مونو» برای عنصر O برخلاف عنصر X استفاده می‌کنیم.

• اگر در ساختار لوویس EO_2 ، با رعایت قاعده هشت‌تایی، دو پیوند دوگانه مشاهده شود، می‌توان از عنصر E (تک اتمی) یون پایدار تشکیل داد.

(۳) ۴

(۲) ۳

(۱) ۲

(۰) صفر

۴۸- X و Y نماد دو عنصر از چهار دوره ابتدایی جدول تناوبی است؛ به صورتی که نسبت شمار الکترون‌های با $= 1$ به الکترون‌های با $= 1$ در عنصر X برابر $6 / 0$ بوده و در عنصر Y دو زیرلایه نیمه پر وجود دارد. چه تعداد از عبارت‌های زیر در مورد این دو عنصر درست است؟

الف) اختلاف مجموع $1 + n$ الکترون‌های ظرفیت اتم این دو عنصر، برابر عدد اتمی فراوان‌ترین گاز موجود در هوای خشک و پاک است.

ب) رنگ شعله سوختن عنصر X در حضور مقدار کافی اکسیژن، مشابه رنگ نوار حاصل از انتقال الکترون از لایه چهارم به لایه دوم در طیف نشري خطی هیدروژن است.

پ) با انحلال اکسیدهای YO_3 و XO_3 در آب، YO آن به ترتیب کاهش و افزایش می‌یابد.

ت) در ساختار لوویس ترکیب XO_2Cl_2 ، نسبت شمار الکترون‌های ناپیوندی به شمار جفت الکترون‌های پیوندی برابر ۳ است.

ث) نسبت شمار کاتیون(ها) به آئیون(ها) در اکسیدی از اولین عنصری که لایه سوم آن از الکترون به طور کامل پر می‌شود، می‌تواند ۳ برابر همین نسبت در یکی از اکسیدهای عنصر Y باشد.

(۵) ۴

(۴) ۳

(۳) ۲

(۲) ۱

۴۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

الف) همه ایزوتوپ‌های پرتوزای هیدروژن، ساختگی هستند.

ب) از جمله چالش‌های صنایع شیمیایی، دفع پسماندهای راکتورهای اتمی است که خاصیت پرتوزایی دارد.

پ) درون ستاره‌ها همانند خورشید در دماهای بسیار بالا با تجزیه عنصرهای سنگین‌تر، عنصرهای سبک‌تر به همراه انرژی زیاد تولید می‌شود.

ت) مرگ ستاره اغلب با یک انفجار بزرگ همراه است که سبب می‌شود عنصرهای تشکیل شده در فضا پراکنده شوند.

(۴) ۴

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

۵۰- کدام یک از گزینه‌های زیر درست می‌باشد؟

(۱) از ۱۱۸ عنصر شناخته شده، همه ۹۲ عنصر نخست در طبیعت یافت می‌شوند.

(۲) همه ^{99}Tc موجود در جهان باید به طور مصنوعی و با استفاده از واکنش‌های شیمیایی ساخته شود.

(۳) یون یدید با یون تکنسیم اندازه مشابهی دارد و غده تیروئید هر دو را جذب می‌کند.

(۴) تنها یکی از ایزوتوپ‌های اورانیم اغلب به عنوان سوخت در راکتورهای اتمی به کار می‌رود.

۵۱- چند مورد از مطالب زیر درست است؟

- طیف نشری خطی لیتیم همانند هلیم، در گستره مرئی تنها شامل چهار طول موج رنگی است.
- نور خورشید به هنگام عبور از قطره‌های موجود در هوا پس از بارش، تجزیه شده و رنگ‌هایی مجزا با طول موج معین ایجاد می‌کند.
- رنگ شعله فلز سدیم در مقایسه با رنگ شعله فلز مس طول موج بلندتری دارد.
- نسبت مجموع شمار ذره‌های زیر اتمی فراوان‌ترین ایزوتوپ هیدروژن به رادیوایزوتوپ طبیعی آن برابر $\frac{4}{5}$ است.

۲ (۴)

۱ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

۵۲- با توجه به شکل چند مورد از مطالب زیر درست است؟

الف) در این ساختار، انرژی الکترون‌ها در اتم با افزایش فاصله از هسته افزایش می‌یابد.

ب) مقدار انرژی آزاد شده a از مقدار انرژی آزاد شده b بیشتر است.

پ) انرژی جذب شده b با انرژی جذب شده در انتقال الکترون از لایه دوم به لایه سوم در اتم هیدروژن، برابر است.

ت) انرژی داد و ستد شده هنگام انتقال الکترون‌ها در اتم، کوانتومی است و انرژی در پیمانه‌های معینی جذب یا نشر می‌شود.

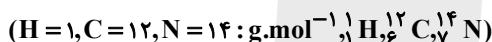
۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۵۳- مجموع ذرات زیراتومی باردار در NH_4^+ ۳/۶ گرم، با تعداد اتم‌ها، در چند گرم C_2H_4 ، برابر است؟

۲۹/۴ (۴)

۱۹/۶ (۳)

۲۱/۵ (۲)

۲۰/۵ (۱)

۵۴- چند مورد از عبارت‌های زیر جمله «اختلاف ... با ... برابر با ... است» را به درستی کامل نمی‌کند؟

• ظرفیت الکترون پرانرژی‌ترین زیرلایه لایه چهارم که الکترونی وارد آن می‌شود - اولین زیرلایه لایه دوم - هشت

• تعداد عناصر سه دوره اول جدول دوره‌ای - حداقل گنجایش لایه سوم - صفر

• ظرفیت پذیرش الکترون یک زیرلایه - عدد کوانتومی فرعی آن - دو

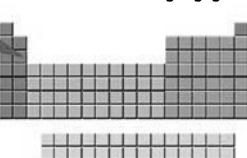
• تعداد عناصر واسطه چهار دوره اول - بزرگترین عدد کوانتومی اصلی عناصر دوره سوم - هفت

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۵۵- با توجه به شکل رو به رو که مربوط به یکی از عناصر جدول دوره‌ای است، کدام موارد از مطالب زیر درست‌اند؟

الف) جرم اتمی میانگین X به عدد جرمی سبک‌ترین ایزوتوپ آن نزدیک‌تر است.

ب) X دارای نمادی دو حرفی در جدول دوره‌ای عناصر است.

پ) فرمول شیمیایی ترکیب یونی حاصل از واکنش آن با اکسیژن به صورت X_2O است.

ت) پایداری ایزوتوپ‌های آن با افزایش جرم، رابطه مستقیم دارد.

۴) الف و ب

۳) فقط ت

۲) ب و پ

۱) الف و پ

۵۶- چه تعداد از مطالب زیر، درست است؟ ($\text{Al} = ۲۷, \text{S} = ۳۲ : \text{g.mol}^{-۱}$)

- هر ترکیب یونی از لحاظ بار الکتریکی خنثی است، زیرا شمار کاتیون‌ها و آنیون‌ها برابر است.
- نسبت شمار کاتیون‌ها به آنیون‌ها در آلومینیم اکسید، $۱/۵$ برابر همین نسبت در منیزیم اکسید است.
- به ازای تشکیل ۱۵g آلومینیم سولفید، $۳۶/۱۲ \times ۱۰^{۲۲}$ الکترون بین فلز و نافلز مبادله می‌شود.
- همه عنصرهای یک گروه دارای آرایش الکترونی مشابه در لایه ظرفیت می‌باشند.
- اتم همه فلزها با از دست دادن الکترون و اتم نافلزها با گرفتن الکترون به آرایش هشت‌تایی پایدار می‌رسند.

(۱) ۴

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۵۷- کدام موارد از عبارت‌های زیر درست می‌باشند؟

آ) تعداد الکترون با $= ۰$ در هر دو عنصر $\text{Sc}_{۲۱}$ و $\text{As}_{۳۳}$ برابر است.

ب) تعداد زیرلایه‌هایی از $\text{Fe}_{۲۶}$ که ۶ الکترون دارند، برابر تعداد زیرلایه‌هایی است که دو الکترون دارند.

پ) برای نوشتن آرایش الکترونی فشرده سومین هالوژن جدول دوره‌ای از گاز نجیبی استفاده می‌شود که ۵ زیرلایه پر دارد.

ت) در اتم عنصر $\text{Ni}_{۲۸}$ تعداد الکترون‌های ظرفیتی برابر حداقل گنجایش زیرلایه‌ای با عدد کوانتمی فرعی ۲ نمی‌باشد.

(۱) ۴ آ و پ

۳ پ و ت

۲ آ و ت

۱ ب و ت

۵۸- شمار الکترون‌ها با $= ۱$ در اتم عنصر X برابر ۹ می‌باشد. با توجه به آن کدام گزینه نادرست است؟

۱) عنصر X با عنصر $\text{D}_{۳۳}$ در یک گروه و با عنصر $\text{E}_{۱۳}$ در یک دوره قرار دارد.

۲) عنصر X با عنصر $\text{M}_{۲۰}$ ترکیبی یونی به فرمول $\text{M}_۲\text{X}_۲$ تشکیل می‌دهد.

۳) شمار زیرلایه‌های کاملاً پر شده در اتم X نصف شمار زیرلایه‌های کاملاً پر شده در اتم $\text{A}_{۳۷}$ می‌باشد.

۴) عنصر X عنصری از گروه پنجم جدول دوره‌ای است که آرایش الکترون- نقطه‌ای آن به صورت $\bullet \ddot{\text{X}} \bullet$ می‌باشد.

۵۹- با توجه به جدول زیر بهتر ترتیب از راست به چپ داده‌های کدام ردیف و ستون کاملاً صحیح آمده است؟ (نماد عنصرها فرضی است).

۱	۲	۳	۴	ستون	ردیف
$\text{D}_{۱۷}^{۳۵}$	$\text{C}_{۲۷}^{۵۹}$	$\text{B}_{۳۵}^{۸۰}$	$\text{A}_{۲۴}^{۵۲}$		
$\text{s}^۲\text{p}^۵$	$\text{d}^۷\text{s}^۲$	$\text{p}^۵$	$\text{d}^۴\text{s}^۲$	آرایش الکترونی لایه ظرفیت	۱
۱	۵	۱۰	۱۴	تفاوت شمار نوترنون‌ها و پروتون‌ها	۲
اسیدی	بازی	اسیدی	بازی	خاصیت اسیدی یا بازی اکسید آن در حالت محلول در آب	۳
۲۰	۱۱	۲۲	۱۰	حاصل «شماره گروه + شماره دوره»	۴

۲ - ۴ (۴)

۲ - ۱ (۳)

۴ - ۳ (۲)

۱ - ۳ (۱)

۶۰- کدام عبارت زیر نادرست است؟

۱) در لایه تروپوسفر با افزایش ارتفاع به ازای هر کیلومتر دما در حدود ۶°C کاهش می‌یابد.

۲) اگر مخلوطی از گازهای اکسیژن، نیتروژن و آرگون داشته باشیم، نیتروژن زودتر به مایع تبدیل می‌شود.

۳) فراوان‌ترین گاز نجیب موجود در هواکره به ترتیب آرگون، نئون، هلیم، کریپتون و زنون است.

۴) فشار هر گاز ناشی از برخورد مولکول‌های آن با دیواره ظرف است.

۳۰ دقیقه

مجموعه، الگو و دنباله/
متناهی/توانی های گویا و
عبارت های مبتدی /
محادله ها و نامحادله ها
فصل ۱ تا فصل ۱۳ و فصل ۱۴
تا پایان محادله درجه دو و
(وش) های مختلف مل آن
صفحه های ۱ تا ۷۷

ریاضی (۱)

۶۱- اگر دو مجموعه (m, n) و (a, b) با هم برابر باشند، حاصل $m + n$ کدام است؟

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

(۱) صفر

۶۲- اگر A مجموعه اعداد طبیعی مضرب ۳ و کمتر از ۳۰ و مجموعه B اعداد صحیح مثبت و کمتر از ۲۰۰ باشد، آنگاه کدام مجموعه زیر متناهی است؟ Z را مجموعه مرجع فرض کنید. $A' \cup B$ (۴) $A \cap B$ (۳) $A \cup B'$ (۲) $A' \cup B'$ (۱)۶۳- اگر A و B زیرمجموعه های مجموعه مرجع U باشند، متمم مجموعه $A - B$ کدام است؟ $A - B$ (۴) $A - B'$ (۳) $B' \cap A'$ (۲) $A \cup B$ (۱)

۶۴- در یک کلاس ۳۰ نفری، تعداد کسانی که در درس ریاضی یا فیزیک قبول شده باشند برابر ۲۵ نفر است. اگر ۷ نفر در ریاضی و فیزیک قبول شده باشند، چند نفر فقط در یک درس قبول شده اند یا در هیچ درسی قبول نشده اند؟

۱۲ (۴)

۱۸ (۳)

۲۳ (۲)

(۱)

۶۵- اگر دنباله های a_n و b_n خطی باشند، آنگاه جمله چندم دنباله $\frac{6}{a} + 1$ و $b_n = -8an + \frac{6}{a} + 1$ با هم برابر می باشند؟

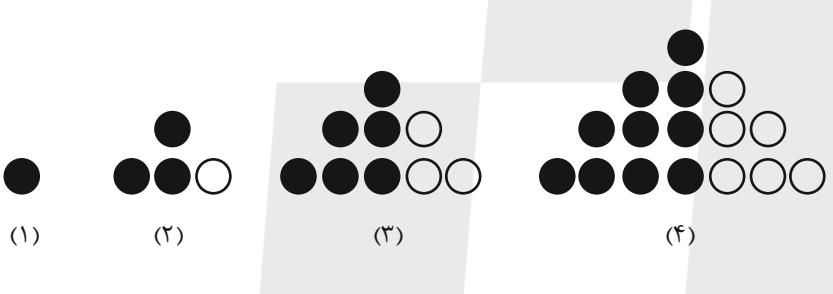
۷ (۴)

۶ (۳)

۳ (۲)

(۱)

۶۶- در الگوی زیر، نسبت تعداد گوی های رنگی به گوی های سفید در شکل پانزدهم کدام است؟

 $\frac{5}{4}$ (۱) $\frac{6}{5}$ (۲) $\frac{7}{6}$ (۳) $\frac{8}{7}$ (۴)

۶۷- در یک دنباله حسابی افزایشی، بین دو عدد ۱۸۵ و ۲۵ چند واسطه حسابی درج کنیم تا اختلاف بزرگترین و کوچکترین واسطه ها برابر ۱۵۲ شود؟

۴۱ (۴)

۴۰ (۳)

۳۹ (۲)

(۱)

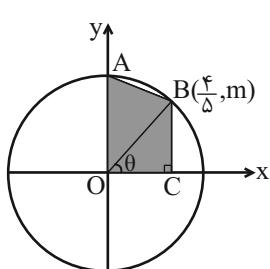
۶۸- در دو دنباله $a_n = (-1)^n(n+1)$ و $b_n = 3n+2$ چند جمله مشترک دو رقمی کمتر از ۵۰ وجود دارد؟

۸ (۴)

۷ (۳)

۶ (۲)

(۱)

۶۹- در یک دنباله هندسی نزولی $a_1 = \sqrt{2}$ و $a_{n+1} = a_{n-1}$ جمله چهارم دنباله کدام است؟ $\sqrt{2}$ (۴) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۳) $\frac{\sqrt{2}}{4}$ (۲) $\frac{\sqrt{2}}{8}$ (۱)۷۰- مطابق شکل در دایره مثلثاتی داده شده، مساحت چهار ضلعی $ABCO$ چند برابر مساحت مثلث ABO است؟ $\frac{3}{5}$ (۱) $\frac{8}{5}$ (۲) $\frac{4}{5}$ (۳) $\frac{9}{5}$ (۴)

۷۱- حاصل عبارت $\frac{\cos^3 x}{1-\sin x} - \frac{1}{\tan x + \cot x}$ کدام است؟ (همه عبارت‌ها تعریف شده‌اند).

$$-\cos x \quad (4)$$

$$\cos x \quad (3)$$

$$-\sin x \quad (2)$$

$$\sin x \quad (1)$$

۷۲- اگر معادله $y = 5hx - k$ را به صورت $(x+h)^2 = k - 4x^2 + \frac{h}{5}x - \frac{3}{5} = 0$ بنویسیم و α زاویه خط $y = 5hx - k$ با جهت مثبت محور x ها باشد، آنگاه

مقدار $\sin^2 \alpha \cdot \cos^2 \alpha$ کدام است؟

$$\frac{1}{2} \quad (4)$$

$$\frac{1}{6} \quad (3)$$

$$\frac{1}{4} \quad (2)$$

$$\frac{1}{9} \quad (1)$$

۷۳- اگر عبارات $\sin^2 x$ ، $\cos^2 x$ و $2\sin x \cos x$ جملات متولی یک دنباله حسابی باشند و x زاویه‌ای در ناحیه سوم باشد، حاصل $\sin x - \cos x$ کدام است؟

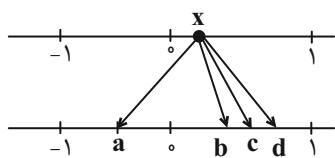
$$\frac{3\sqrt{5}}{5} \quad (4)$$

$$-\frac{\sqrt{5}}{5} \quad (3)$$

$$\frac{\sqrt{5}}{5} \quad (2)$$

$$-\frac{3\sqrt{5}}{5} \quad (1)$$

۷۴- در شکل زیر عدد x به ریشه‌های دوم و سوم و پنجم خود وصل شده است. کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

$$b = \sqrt{x} \quad (2)$$

$$a+b=0 \quad (1)$$

$$\sqrt[3]{d} > \sqrt[5]{d} \quad (4)$$

$$c = \sqrt[3]{x} \quad (3)$$

۷۵- در تجزیه عبارت $x^4 + 4x^3$ کدام یک از عوامل زیر وجود دارد؟

$$x^2 - 4x + 1 \quad (4)$$

$$x^2 - 2x + 2 \quad (3)$$

$$x^2 - 4x - 1 \quad (2)$$

$$x^2 - 2x - 2 \quad (1)$$

۷۶- اگر بدانیم $x^{16} + 118x^8 + 81 = 0$ است، حاصل $\frac{x^8}{x^{16} + 118x^8 + 81}$ کدام است؟

$$\frac{1}{1100} \quad (4)$$

$$\frac{1}{900} \quad (3)$$

$$0/002 \quad (2)$$

$$0/001 \quad (1)$$

۷۷- اگر $\sqrt{a+10} - 8\sqrt{a+4} = \frac{3}{\sqrt{2}}$ باشد، حاصل عبارت $\sqrt{a+10} - \sqrt{a+4}$ کدام است؟

$$4 \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

$$2 \quad (2)$$

$$1 \quad (1)$$

۷۸- اگر ریشه‌های دوم عدد $(k > 0)k$ ، ریشه‌های معادله درجه دوم $x^3 + ax + b = 0$ باشند، حاصل عبارت $\sqrt{\frac{\Delta}{a-b}}$ کدام است؟

$$3 \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

$$\sqrt{3} \quad (2)$$

$$\sqrt{2} \quad (1)$$

۷۹- اگر معادله درجه دوم $x(2x+5) = h$ به روش مربع کامل برابر با $(x-k)^2 = h$ باشد، مقدار $k\sqrt{h}$ کدام است؟

$$\frac{5}{7} \quad (4)$$

$$\frac{35}{16} \quad (3)$$

$$\frac{-5}{7} \quad (2)$$

$$\frac{-35}{16} \quad (1)$$

۸۰- در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ نسبت دو ریشه معادله برابر $\frac{2}{3}$ است. در این صورت واسطه هندسی بین $\frac{a}{2}$ و $\frac{c}{3}$ کدام می‌تواند باشد؟

$$5b \quad (4)$$

$$b\sqrt{30} \quad (3)$$

$$\frac{b}{5} \quad (2)$$

$$\frac{b}{30} \quad (1)$$

دانش آموز عزیز، سوالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می‌شود،
دقت نمایید تا گزینه‌ها را به درستی وارد پاسخ‌برگ کنید.

دفترچه سؤال ?

عمومی دهم

(رشته ریاضی و تجربی)

۷ فروردین ماه ۱۴۰۳

تعداد سوالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۵
علوم، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۵
دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۵
(باش انگلیسی) (۱)	۲۰	۱۳۱-۱۵۰	۱۵
جمع دروس عمومی	۵۰	—	۶۰

طراحان

حسن افتاده - حسین برھیزگار - مریم پیروی - فاطمه جمالی آرانی - امیر محمد حسن زاده	فارسی (۱)
آرمنی ساعدپناه - ابوطالب درانی	علوم، زبان قرآن (۱)
فریدین سماقی - یاسین ساعدي - مرتضی محسنی کبیر	دین و زندگی (۱)
رحمت الله استیری - مجتبی درخشان گرمی - میلاد رحیمی دهگلان - عقیل محمدی روش	(باش انگلیسی) (۱)

گزینشگران و پردازهاران

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستار و تهیه برو	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	سیدعلیرضا علوبیان	سیدعلیرضا علوبیان	مرتضی منشاری، الهام محمدی	کیمیا رامندی	الناز معتمدی
علوم، زبان قرآن (۱)	آرمنی ساعدپناه	آرمنی ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی	آیدین مصطفی‌زاده	لیلا ایزدی
دین و زندگی (۱)	یاسین ساعدي	یاسین ساعدي	سکینه گلشنی - امیرمهدى افشار - محسن رحمانی	—	محمد صدرًا بنجهپور
(باش انگلیسی) (۱)	عقیل محمدی روش	عقیل محمدی روش	فاطمه نقدي، رحمت الله استیری	—	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

الهام محمدی	مدیر گروه
حبیبه محبی	مسئول دفترچه
مدیر: محبیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رثوفی	مستندسازی
فاطمه علی یاری	حروف نگار و صفحه آرا

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

۱۵ دقیقه
مباحث نیمسال اول
درس ۱ تا ۹
مفهوم‌های ۱۰ تا ۷۱

سؤالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می‌شود

فارسی (۱)

۱۰۱- معادل معنایی توضیحات کدام گزینه، در داخل کمانک نادرست مشخص شده است؟

(۱) بوته یا درخت گل، به ویژه بوته گل سرخ (گلین / ساقه)

(۲) پرنده‌ای از راسته شکاریان، دارای جثه‌ای نسبتاً درشت (سیمرغ / همای)

(۳) جای پست در زمین یا پایین کوه (حضیض / تپه)

(۴) حال و روز کسی را آرزو داشتن، بی‌آنکه خواهان زوال آن باشیم. (غبیطه / مولع)

۱۰۲- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

(۱) بینوله و کنج - وقب حیوان - غبار راهگذار

(۲) حسن سیرت - مهنت و شادی - فرق و وصلت

(۳) لشیمی و کریمی - بی‌تلاطم و آرام - دلّاک و قیّم

(۴) مسلح گرمابه - بهایم و چهارپایان - درماندگی و استیصال

۱۰۳- در کدام عبارات آرایه «سجع» یافت می‌شود؟

الف) طالب علم، عزیز است و طالب مال، ذلیل.

ب) سخن حق، تلخ باشد و نصیحت بی‌ریا و خیانت، درشت.

ج) آفتاب ملت احمدی بر آن دیار از عکس ماه رایت محمودی بتافت.

د) آنکه از جمال عقل محجوب است، خود به نزدیک اهل بصیرت معذور.

(۲) ب - ج

(۱) الف - د

(۴) د - ب

(۳) الف - ب

۱۰۴- در کدام ابیات آرایه «ایهام» به چشم می‌خورد؟

الف) عهد کردی که کشی «فرصت» خود را روزی

ب) اگر عاقل بود داند که مجنون صبر نتواند

ج) خاک من گل شود و گل شکفت از گل من

د) ای شده از جفای تو جانب چرخ دود من

۴) «د»

۳) «الف» و «ب»

۲) «ب» و «ج»

۱) «الف» و «د»

۱۰۵- در کدام بیت هردو آرایه «حسن‌تعلیل و مجاز» وجود دارد؟

که تو را بیدق ذوق و هنری شاهانداز

۱) من به شطرنج غزل با همه شاهی، ماتم

پر زر کند فلک ز کواكب دهان صبح

۲) مگذر ز حرف راست که از رهگذار صدق

شرط است که یک‌چند به زندان بنشینند

۳) آن کس که چو یوسف بودش چشم عزیزی

ندید اندر جهان تاراج غم را

۴) چو سرو از راستی برزد علم را

۱۰۶ - نقش ضمایر پیوسته نوشته شده در مقابل کدام یک از گزینه های زیر، نادرست است؟

- همینهم بس که بی پیمانه مستم (متتم)
بار دوم ز بار نخستین نکوتی (مضاف الیه)
خداش در همه حال از بلا نگه دارد (مضاف الیه)
مستحق بودم و اینها به زکاتم دادند (متتم)
- (۱) شراب بی خودی ساغر ندارد
(۲) هر نوبتم که در نظر ای ماه بگذری
(۳) هر آن که جانب اهل خدا نگه دارد
(۴) من اگر کامرو گشتم و خوشدل چه عجب؟

۱۰۷ - در کدام ابیات «و» ربط وجود دارد؟

- امروز می آید از باغ بوی بهار من و تو
امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو
که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد
می گوییم و بعد از من گویند به دورانها
- الف) دیروز اگر سوخت ای دوست غم برگ و بار من و تو
ب) دیروز در غربت باغ، من بودم و یک چمن داغ
ج) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری
د) گویند مگو سعدی چندین سخن از عشقش
- (۱) «الف» و «ب»
(۲) «ب» و «د»
(۳) «ج» و «د»
(۴) «الف» و «ج»

۱۰۸ - کدام گزینه از نظر درون مایه با بیت زیر ارتباط بیشتری دارد؟

- شبی که روی تو باشد چه حاجت است چراغ
گر اجازت دهی ای سرو روان بنشانم
چون آب در آبگینه پیداست
بر جویبار دیده من طرفه رسته ای
هرجا که تویی تفرج آنجاست
- «به گشت کوی تو ما را فراغت است از باغ
۱) سرو در باغ نشاند و تو را بر سر و چشم
۲) در روی تو سر صنع بی چون
۳) ای سرو باغ جان که از چشمم نمی روی
۴) ما را سر باغ و بوستان نیست

- ۱۰۹ - همه ابیات به مفهوم «به زبان، دیگر مگو و به دل دیگر مدار، تا گندنمای جوفروش نباشی» اشاره دارند، به جز ....
- وز خبث باطنم سر خجلت فتاده پیش
هر پاک جامه را نتوان گفت پارساست
امام شهر که سجاده می کشید به دوش
در باغ لاله روید و در شوره زار، خس
- (۱) شخصم به چشم عالمیان خوب منظر است
(۲) زنگاره است در دل آلدگان دهر
(۳) ز کوی میکده دوشش به دوش می برند
(۴) باران که در لطافت طبعش خلاف نیست

۱۱۰ - مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- حافظ مکن شکایت تا می خوریم حالی
گهی پشت بر زین، گهی زین به پشت
گاهی شود بهار، دگرگه خزان شود
که گشته ام ز غم و جور روزگار ملول
- (۱) چون نیست نقش دوران در هیچ حال ثابت
(۲) چنین است رسم سرای درشت
(۳) دوران روزگار به ما بگذرد بسی
(۴) کجا روم چه کنم چاره از کجا جویم

۱۵ دقیقه

مباحث نیمسال اول

درس ۱ تا ۱۴

صفحه ۱ تا ۶۱

عربی، زبان قرآن (۱)

۱۱۱- عین الخطأ في الترجمة عما أشير إليه بخط:

(۱) أمسكَ اللهُ عندهِ أجزاءً من الرّحْمَةِ. (به دست گرفت و نگه داشت)

(۲) يَتَرَاحَمُ الْخَلْقُ فِي الْأَرْضِ بِإِذْنِ اللهِ. (به هم مهربانی می کنند)

(۳) صَدَقَنَا كَلَامُ صَدِيقَنَا حَوْلَ تَلْكَ الحادثة. (راست گفتیم)

(۴) وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ (دوری گزین)

۱۱۲- عین الخطأ في توضیح المفردات:

(۱) كوكبٌ يَدُورُ حَوْلَ الْأَرْضِ، ضياءٌ مِنَ الْقمر: الشّمْسِ

(۲) وَجْعٌ فِي الرَّأْسِ تَخَلَّفُ أَنْوَاعُهُ وَأَسْبَابُهُ: الصَّدَاعُ

(۳) ريحٌ شديدةٌ تَتَنَقَّلُ مِنْ مَكَانٍ إِلَىٰ مَكَانٍ آخَرٍ: الإعصار

■ عین الأصح و الأدق في الجواب للترجمة من العربية: (۱۱۳ - ۱۱۶)

۱۱۳- (خلق الله السماوات والأرض بالحق، إنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ):

(۱) الله آسمان و زمین را به حق آفریده است، قطعاً در آن آسمان و زمین برای مؤمنان نشانه‌ای هست!

(۲) خداوند آسمان‌ها و زمین را به حق خلق کرده است، همانا در آن آیتی است مؤمنان را !!

(۳) آفریدن آسمان‌ها و زمین از جانب خداوند است، همانا در آن نشانه‌ای برای مؤمنین است!

(۴) خلق کردن آسمان و زمین به وسیله الله می‌باشد، تا در آن آیتی باشد مؤمنین را !!

۱۱۴- «أَرْسَلَ الْعَلَمَاءَ فَرِيقًا لِرِيَارَةِ الْمَكَانِ وَالتَّعْرُفِ عَلَىٰ الْأَسْمَاكِ الَّتِي تَسَاقَطُ عَلَىٰ الْأَرْضِ بَعْدَ هَذِهِ الْأَمْطَارِ الشَّدِيدَةِ!»:

(۱) عالمان یک گروه را برای دیدن محل و شناساندن ماهی‌هایی که بعد از این باران شدید بر زمین می‌افتدند، ارسال کردند!

(۲) دانشمندان گروهی را به دیدار مکان و شناخت ماهی‌ای که پس از این باران‌های شدید بر زمین پخش می‌شود، فرستادند!

(۳) عالمان، گروه را به دیدن محل و شناساندن ماهی‌هایی که بعد از باران‌های شدید بر زمین افتادند، ارسال کردند!

(۴) دانشمندان گروهی را به دیدن مکان و شناخت ماهی‌هایی که پس از این باران‌های شدید بر زمین می‌افتدند، فرستادند!

۱۱۵- «إِسْتَرْجَعَ الطَّالِبُ مِنْ صَدِيقِهِ قَبْلَ اِنْفَتَاحِ بَابِ صَالَةِ الْامْتِحَانِ، الْقَلْمَ وَالْكِتَابَيْنِ!»:

(۱) دانشآموز قبل از باز شدن در سالن امتحان از دوستش کتاب و دو قلم را پس گرفت!

(۲) دانشآموز قبل از باز کردن سالن امتحان از دوستش قلم و دو کتاب را پس گرفت!

(۳) دانشآموز قبل از باز شدن در سالن امتحان از دوستش مداد و دو کتاب را پس گرفت!

(۴) دانشآموز قبل از اینکه دوستش در سالن امتحان را باز کند، مداد و دو کتاب را پس گرفت!

١١٦ - عَيْنُ الصَّحِيفَةِ

- (۱) تلک الشجرةُ الَّتِي تَتَظَرُّ إِلَيْهَا ذَاتُ أَعْصَانٍ نَضْرَةٌ: آن درختی که دیدی دارای شاخه‌های ترو تازه است!

- ۲) الدّرّ حَجَرٌ غالٌ وَ لِهِ اللُّونُ الْأَبْيَضُ غالباً: مرواريد، سنگی گران قیمت است و عموماً رنگ سفید دارد!

- ٣) الكلب يقدر على سماع صوت الساعة من مسافة أربعين قدماً: سُك صدای ساعت را از چهل قدمی می شنود!

- ٤) عدد المراقبين أقل من خمسة؛ والدى وأختى؛ تعداد همراهان كمتر از پنج تاست: پدر و مادرم و دو خواهرم!

■ عين المناسب للجواب عن الأسئلة التالية: (١١٧ - ١٢٠) ■

١١٧ - عين غير المناسب للفراغ حسب المعنى:

- ١) الْجَالُ عَلَى اليمين و النِّسَاء عَلَى اليسار ...!: للتفتيش

- ٢) يحتفل الناس في الهندوراس مهرجان مطر السمك ...!: شهر يأ

- ٣٣) المُرافقونَ فِي السَّفَرِ ... وَالدَّائِي وَأَخْتِي وَجَدْتِي!؛ أَرْبَعَةٌ

- ٤) يَأْكُلُ النَّاسُ ... الْمُجَفَّفَ أَيْضًاً: المشمش

^{١١٨} عين الخطأ لِفَرَاعَ: «يَذْهَبُ الْعَمَالُ فِي السَّاعَةِ السَّابِعَةِ وَ النَّصْفِ إِلَى الْمَصْنَعِ وَ يَرْجِعُونَ بَعْدَ ثَلَاثِ سَاعَاتٍ، فَيَذْهِبُونَ إِلَى بَيْتِهِمْ . . . !»

- ٢) نصف ساعة بعد العاشرة!

- ١) في الحادية عشرة و نصف قبل الظهر !

- ٤) نصف ساعة قبل السادسة عشرة!

- ٣) في العاشرة و ثلاثة دقائق!

١١٩- عَيْنٌ فَعَلٌ لَّيْسُ مَصْدِرَهُ عَلِيٌ وَزْنُ «أَفْتَعَلٌ»:

- ١) يحتفلُ النّاسُ في الهندوراس بهذا اليوم و يُسمّونه مهرجانَ مطرَ السّمكِ!

- ٢) (فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّهِ فَانْتَظِرْ وَإِنِّي مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظَرِينَ) ﴿١﴾

- (٣) النّاسُ نِيَامٌ؛ فَإِذَا ماتُوا أَنْتُهُمْ!

- ٤) المهرجان احتفالً يمناسية جميلة، و يحبه الناس أن يُشاركون فيه!

١٢٠ - عيّن الصَّحِيفَةِ فِي الْأَمْرِ عَنِ الْأَفْعَالِ التَّالِيَةِ:

تکسیں - تستخر جون - تکذب

- ۲) اکتسین - استخ حون - کذب

- ١) اکتسیس - استخ حوا - تکذب

- ۴) اکتسے - استخ حوا - کذب

- (٣) اكتسيس - استخ حون - تُكَذِّب

۱۵ دقیقه

مباحث نیمسال اول
درسن ۱ تا ۶
صفحه‌های ۱۱ تا ۸۰

دین و زندگی (۱)

۱۲۱ - آیه شریفه «آن‌چه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آن چه نزد خداست، بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟» با کدام آیه ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱) «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ»
- ۲) «وَ مَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَ لَعَبٌ وَ إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهُيَ الْحَيَاةُ الْأَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ»
- ۳) «مَا هِيَ إِلَّا حَيَاةُ الدُّنْيَا نَمُوتُ وَ نَحْيَا وَ مَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهَرُ وَ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ»
- ۴) «وَ مَا خَلَقْنَا أَسَمَّاواتٍ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لَا عِيْنَ مَا خَلَقْنَا هُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ»

۱۲۲ - حاضر شدن تمام اعمال و مشاهده عینی آن‌ها توسط انسان، مرتبط با کدامیک از حوادث مرحله دوم قیامت است؟

- ۱) کنار رفتن پرده از حقایق عالم
- ۲) برپا شدن دادگاه عدل الهی
- ۳) دادن نامه اعمال
- ۴) حضور شاهدان و گواهان

۱۲۳ - دلیل اینکه معتقدین به معاد در زندگی، خود، شور و نشاط و انگیزه کار و فعالیت دارند چیست و خدابرستان حقیقی مرگ را برای چه کسانی ناگوار می‌دانند؟

۱) انسان می‌داند که هیچ‌یک از کارهای نیک او در آن جهان بی‌پاداش نمی‌ماند. - کسانی که زندگی را محدود به دنیا می‌بینند یا با کولهباری از گناه با آن مواجه می‌شوند.

۲) خداوند پاداش تمام نیکی‌هایشان را در این دنیا داده است. - کسانی که زندگی را محدود به دنیا می‌بینند یا با کولهباری از گناه با آن مواجه می‌شوند.

۳) خداوند پاداش تمام نیکی‌هایشان را در این دنیا داده است. - آنان که عمر طولانی از خدا می‌خواهند تا با اندوخته کامل‌تر خدا را ملاقات کنند.

۴) انسان می‌داند که هیچ‌یک از کارهای نیک او در آن جهان بی‌پاداش نمی‌ماند. - آنان که عمر طولانی از خدا می‌خواهند تا با اندوخته کامل‌تر خدا را ملاقات کنند.

۱۲۴ - آشکار شدن واقعیت همه امور چه هنگامی به‌وقوع می‌بینند و مرتبط با کدامیک از حوادث مرحله دوم قیامت است؟

- ۱) با رخ دادن تحول عظیم در آسمان‌ها و زمین - تغییر در ساختار زمین و آسمان‌ها
- ۲) با آماده شدن صحنه قیامت - برپا شدن دادگاه عدل الهی
- ۳) با تابیدن نور حقیقت - کنار رفتن پرده از حقایق عالم
- ۴) با دمیدن مجدد بانگ - زنده شدن مجدد همه انسان‌ها

۱۲۵ - براساس آیات ۲۰۱ و ۲۰۲ سوره بقره، چه کسانی از کار خویش، نسبیت و بهره‌ای دارند و در این آیات کدام صفت خداوند متعال بیان شده است؟

- ۱) کسانی که سرای آخرت را می‌طلبند و ایمان و سعی و تلاش را وظیفه خود می‌دانند. - «رب العالمين»
- ۲) کسانی که سرای آخرت را می‌طلبند و ایمان و سعی و تلاش را وظیفه خود می‌دانند. - «سریع الحساب»
- ۳) کسانی که نیکی دنیا و آخرت و رهابی از عذاب آتش را می‌خواهند. - «رب العالمين»
- ۴) کسانی که نیکی دنیا و آخرت و رهابی از عذاب آتش را می‌خواهند. - «سریع الحساب»

۱۲۶ - براساس آیه ۵ سوره قیامت، علت انکار معاد توسط انسان چیست و کدام آیه قرآنی مؤید موضوع «معاد لازمه حکمت الهی» است؟

- ۱) مست و مغدور بودن در دنیا و اصرار ورزیدن بر گناهان بزرگ - «أَمْ تَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...»
- ۲) گناه کردن بدون ترس از دادگاه قیامت - «أَفَخَسِبُتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَّاتِ...»
- ۳) مست و مغدور بودن در دنیا و اصرار ورزیدن بر گناهان بزرگ - «أَفَخَسِبُتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَّاتِ...»
- ۴) گناه کردن بدون ترس از دادگاه قیامت - «أَمْ تَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...»

۱۲۷ - هر کدام از عبارت‌های زیر، با کدام موضوع ارتباط مفهومی دارد؟

- «چون که صد آمد نود هم پیش ماست»
«دوست داشتن صداقت و بیزاری از دوربین و حقارت»
«طفیانگری درونی که انسان را به گناه فرا می‌خواند»

(۱) برترین هدف - سرشت خداشنا - دشمن ترین دشمن انسان

(۲) هدف جامع - سرشت خداشنا - دشمن قسم خورده

(۳) هدف جامع - گرایش به نیکی و بیزاری از بدی - دشمن قسم خورده

(۴) برترین هدف - گرایش به نیکی و بیزاری از بدی - دشمن ترین دشمن انسان

۱۲۸ - براساس آیه ۵۸ سوره مائدہ، عدهای هنگام دعوت مردم به نماز چه برخوردی می‌کنند و دلیل آن کدام است؟

- ۱) آن را به مسخره و بازی می‌گیرند - کفر ورزیدن
- ۲) آن را به مسخره و بازی می‌گیرند - جهالت
- ۳) علیه آن تبلیغ می‌کنند و آن را سبک می‌شمارند - جهالت
- ۴) علیه آن تبلیغ می‌کنند و آن را سبک می‌شمارند - کفر ورزیدن

۱۲۹- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) عالم بزرخ میان زندگی دنیابی و حیات اخروی قرار گرفته است و آدمیان، پس از مرگ وارد آن می‌شوند و تا قیامت در آنجا می‌مانند.
- (۲) پس از مرگ، گرچه فعالیت‌های حیاتی بدنه متوقف می‌شود، اما فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح اوست، «توفی» می‌کنند.
- (۳) اعمال خیری که بازماندگان برای درگذشتگان انجام می‌دهند، مانند صدقه دادن برای آنان در عالم بزرخ به آن‌ها می‌رسد و در سرنوشت آن‌ها تأثیر می‌گذارد.

(۴) ایجاد انحرافات فکری و اخلاقی در دیگران از جمله آثار ماتقدم است که موجب سنگین شدن پرونده گناهان فرد می‌شود.

- ۱۳۰- از لحاظ موضوعی، مفاد آیات ۳ و ۴ سوره قیامت مبنی بر «به حالت اول درآوردن استخوان‌ها و خلق مجدد سرانگشتان توسط خداوند» ناشی از چه امری است و اشاره به کدام یک از دلایل اثبات امکان معاد دارد؟

(۱) توانا بودن خداوند - بیان نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان

(۲) دانا بودن خداوند - آفرینش نخستین انسان

(۳) توانا بودن خداوند - آفرینش نخستین انسان

(۴) دانا بودن خداوند - بیان نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان

زبان انگلیسی (۱)

۱۵ دقیقه

مباحث نیمسال اول

دروس ۲۹۱

مفهوم‌های ۶۹۵۱۵

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

131- Ali bought a lot of food this morning because he ... a party for his close friends tomorrow.

- 1) was giving   2) gave   3) gives   4) is going to give

132- It's too dark. I can't see ... two meters. Can you help me find the way?

- 1) as far   2) the farthest   3) far   4) farther than

133- I have a lot of interesting books, but this book is ... of all.

- 1) the most interesting   2) more interesting   3) as interesting as   4) interesting

134- When he retired he ... most of his large collection of books to the university library.

- 1) collected   2) carried   3) donated   4) kept

135- The ... of the water is not good because it isn't clear and has many different types of microbes in it.

- 1) quality   2) plain   3) danger   4) orbit

136- Before your problems become too big to solve, it's a good idea to take the time to ... them and understand what's causing them.

- 1) identify   2) defend   3) lose   4) pump

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

The amount of sleep that we need changes as we grow older. Babies sleep around 20 hours a day. By age two, children sleep about 14 or 15 hours a day, and by age ten, the amount of sleep decreases to about 11 hours. Teenagers need about 9 or 10 hours of sleep. Children's brains get tired faster than the brain of grown-ups because they are more active. So, it is not surprising that their bodies need more rest.

Adults need around 8 hours of sleep. As people grow older, their biological clocks begin to change. Biological clocks are our bodies' sense of time. Biological clocks tell us when it is time to sleep or wake up. Because of changes in their biological clocks, people who are in their sixties or older become sleepy earlier in the evening and become wakeful earlier in the morning. They may not sleep as deeply as they did when they were younger. They wake up more often during the night, and are also more easily awakened by noises.

137- What's the main idea of the passage?

- 1) Why some people need more sleep   2) Our changing sleep needs
3) The biological clock   4) Why children's brain gets tired faster

138- According to the passage, older people go to bed earlier because ....

- 1) they have to get up early
2) their biological clocks change
3) they wake up more often during the night
4) they need more sleep

139- According to the passage, ... need more sleep.

- 1) babies   2) teenagers   3) grown-ups   4) old people

140- What does the underlined word “their” in paragraph 2 refer to?

- 1) bodies   2) grown-ups
3) younger people   4) people who are in their sixties or older

تبديل نمونه سوال‌های امتحانی به تست**PART C: Grammar and Vocabulary****Directions:** Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

141- The library is very far, so it ... some time to get there. We should leave earlier.

- 1) take   2) going to take   3) will take   4) was taking

142- I heard that your brother is ... and works at a hospital in a small town named ... .

- 1) a doctor - Hendijan   2) doctor - Hendijan
3) doctor - hendijan   4) a doctor - hendijan

143- Unfortunately, my sister's exam results were ... than we thought. We need to support her and help her improve in the future.

- 1) better   2) worse   3) worst   4) best

144- The earth is full of beautiful natural ... to see, and you can explore some of them in every country you visit.

- 1) ideas   2) facts   3) cells   4) wonders

145- Last week, my younger brother ... his leg while playing football with his classmates.

- 1) increased   2) destroyed   3) injured   4) heard

146- It's quite ... for some students to have difficulty sleeping the night before an exam.

- 1) alive   2) common   3) delicious   4) powerful

PART D: Reading Comprehension**Directions:** Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

For thousands of years, people believed that the Sun, stars, and planets went around the Earth. They thought that the Earth was the center of everything. But they were wrong, because based on that model it was not possible to correctly explain how the other planets and heavenly bodies moved. Nicolas Copernicus was the first person to say that the Earth and the other planets travel around the Sun. This was such an important change in thinking that people called it a new system of the world. Later, scholars like Galileo, Kepler and Newton began helping people understand Copernicus' ideas more clearly.

Copernicus developed many ideas about the Solar System. He showed that the Earth orbits the Sun just like other planets. It is interesting to know that he developed his model mostly using math, without today's powerful telescopes and observatories. Copernicus published his ideas in a book in 1543 and died in the same year. His book did not change the way people saw the Solar System at that time, but later thinkers understood that his ideas were correct.

147- What's the subject of the passage?

- 1) Copernicus' ideas about the Earth and the Solar System
2) The Sun and the planets that go around it
3) How Copernicus used math to develop his ideas
4) Different models to explain how the planets move

148- People called Copernicus' model “a new system of the world” because ... .

- 1) he was the first person to say that planets went around the Earth
2) his model changed the way people thought about the world
3) many thinkers believed that his ideas were correct
4) Newton helped people to understand his new ideas better

149- The underlined word “scholars” in paragraph 1 is closest in meaning to ... .

- 1) prophets   2) patients   3) translators   4) scientists

150- We can understand from the passage that Copernicus ... .

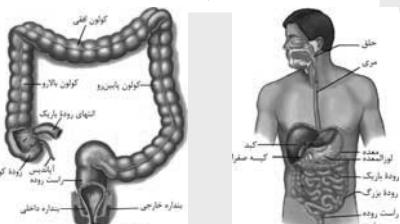
- 1) was the first person to use math to understand how the Sun moved
2) showed that the Sun is the largest body in the Solar System
3) had some new ideas that people didn't believe at first
4) published his book when people understood he was right

گزینه «۴»: در فرایند بلع دیواره ماهیچه‌ای حلق منقبض می‌شود و حرکت کرمی آن غذا را به مری می‌راند در نتیجه حرکات کرمی در حلق هم مشاهده می‌شود. در دیواره حلق شبکه‌های یاخته‌های عصبی وجود ندارد. شبکه‌های یاخته‌های عصبی از مری تا مخرج وجود دارند.

(صفحه‌های ۱۵، ۱۶، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۷ کتاب درسی) (ترکیبی)

گزینه «۳»: **محمد زارع**
عبارت صورت سؤال نادرست می‌باشد. پانکراس دو مجرأ برای وارد کردن ترشحات خود به روده باریک دارد. دقت کنید که مجرای پایینی خارج کننده ترشحات پانکراس با مجرای کیسه صفراء مشترک است.
تنهای مورد (ج) صحیح می‌باشد.
بررسی همه موارد:
(الف) بخش باریک لوزالمعده در سمت چپ و بخش انتهایی روده باریک در سمت راست بدن قرار می‌گیرد.
(ب) بخش اعظم کبد و روده کور در سمت راست بدن و کولون پایین رود در سمت چپ بدن قرار می‌گیرد.
(ج) آپاندیس و بخش انتهایی روده باریک در سمت راست ولی طحال در سمت چپ بدن قرار می‌گیرد. شش چپ به علت مجاورت با قلب از شش راست قدری کوچکتر است.
(د) بخش عمده معده در سمت چپ و بخش ابتدایی روده باریک در سمت راست قرار دارد. بخش بالاتر دیافراگم در سمت راست بدن قرار دارد.

(صفحه‌های ۱۸، ۲۰، ۲۲، ۲۴، ۲۵ و ۲۷ کتاب درسی) (ترکیبی)

گزینه «۴»: **علی (اوری نیا)**
همه موارد به نادرستی بیان شده‌اند.
بررسی موارد:
(الف) پوشش خارجی هسته در بخش‌هایی با غشا شبکه آندوپلاسمی زبر متصل و یکی شده است. اما دقت کنید که منافذ هسته در محل اتصال این دو غشا وجود ندارند!
(ب) ریبوزوم در یاخته‌های هسته دار انسان به غشا شبکه آندوپلاسمی زبر و پوشش خارجی هسته متصل است. فعالیت‌های یاخته‌های یاخته‌های کنترل می‌شود.
(ج) اندازه و کار یاخته توسط هسته کنترل می‌شود و هسته می‌تواند مرکزی نبوده و کناری باشد اما برخی یاخته‌های انسان مانند یاخته‌های ماهیچه اسکلتی بیش از یک هسته دارند و همواره یک هسته نادرست است!
(د) در مقابل برخی از فسفولیپیدهای غشا (مولکول دارای اسیدچرب) در یاخته‌های جانوری مانند انسان کلسترون قرار گرفته است و همه فسفولیپیدها به صورت دولایه‌ای قرار نگرفته‌اند.

(صفحه‌های ۱۴ و ۱۶ کتاب درسی) (دبیای زنده)

زیست‌شناسی (۱)

۱- گزینه «۲»

«پوریا قاندار»

اولین انشعابات سرخرگ آئورت، سرخرگ‌های کرونری هستند. در مجاورت انشعابات سرخرگ‌های کرونری، انشعابات سیاهرگی قرار دارد. این سرخرگ‌ها در تغذیه لایه دیواره قلب دخالت دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حفرات سمت راست به کمک دو انشعاب سرخرگ کرونری راست تغذیه می‌شوند، دقت کنید سرخرگ کرونری موجود در نوک قلب مربوط به انشعاب سرخرگ کرونری سمت چپ قلب است.
گزینه «۳»: محل انشعاب سرخرگ‌های کرونری در مجاورت مرکزی ترین دریچه قلبی (سینی آئورتی) است. کوچکترین دریچه قلبی همان جلویی ترین دریچه قلبی (سینی ششی) است که محل انشعاب سرخرگ‌های کرونری نمی‌باشد.

گزینه «۴»: سرخرگ کرونری چپ به کمک یک انشعاب خود به دهلیز چپ و به کمک دو انشعاب خود به بطن چپ خونرسانی می‌کند. دقت کنید انشعابات رگ‌های کرونری در مجاورت بافت چربی قرار دارند.

(صفحه‌های ۴۹ و ۵۰ کتاب درسی) (آکردوش مواد در بدن)

«ممدوهیان اسلامی»

۲- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست- منظور از اندامک تشکیل شده از کیسه‌های متصل به هم شبکه آندوپلاسمی زبر است. دقت کنید پروتئین‌ها درشت مولکول هستند و انتشار تسهیل شده ندارند (پروتئین را با آمینواسید اشتباه نگیرید).
گزینه «۲»: نادرست- طبق شکل ۱۰ صفحه ۱۲ کتاب درسی، شاخه کربوهیدرات‌های منشعب می‌توانند به فسفولیپیدها نیز متصل باشند.

گزینه «۳»: نادرست- دقت کنید هم آب و هم شکر، اتم O و H دارند ولی غشا فقط به آب نفوذپذیر است.

گزینه «۴»: درست- با توجه به شکل ۱۴ صفحه ۱۴ و متن کتاب درسی صحیح است.

(صفحه‌های ۹ تا ۱۵ کتاب درسی) (دبیای زنده)

«کارن کنغانی»

۳- گزینه «۳»

تمامی قسمت‌های لوله گوارش می‌توانند با مواد گوارش نیافرته در تماس باشند زیرا یا هنوز گوارش صورت نگرفته است یا توانایی گوارش آن وجود ندارد. در بافت پیوندی سست لایه مخاط در سرتاسر لوله گوارش یاخته‌هایی با زوائد سیتوپلاسمی بزرگ و ستاره‌ای شکل مشاهده می‌شود. (با توجه به شکل ۱۷ صفحه ۱۶ کتاب درسی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کبد بخشی از دستگاه گوارش است که خون سیاهرگی خود را به طور مستقیم به قلب برمی‌گرداند. کبد در زیر پرده دیافراگم قرار دارد (نادرست)

گزینه «۲»: معده و کیسه صfra بخش‌هایی از دستگاه گوارش هستند که ساختار کیسی‌ای شکل دارند. معده با ترشح پروتازهای غیرفعال در گوارش پروتئین‌ها نقش دارد ولی کیسه صfra، صfra ترشح می‌کند. صfra آنژیم ندارد (نادرست)

گزینهٔ ۲۲: در صورت کاهش جذب مولکول‌های حاصل از گوارش لیپیدها در روده باریک طی بیماری سلیاک، میزان ذخیره لیپیدها در بافت چربی کاهش پیدا می‌کند. در فرد مبتلا به سنگ کیسهٔ صفراء، میزان ترشح بی کربنات از لوزالمعده افزایش یابد تا حالت اسیدی کیموس خنثی شود، این افزایش ترشح بی کربنات می‌تواند تحت تأثیر افزایش ترشح سکرتین از دوازدهه صورت گیرد.

گزینهٔ ۲۴: طی بیماری سلیاک، میزان جذب گلوکز که نوعی قند ساده است و طی بیماری سنگ کیسهٔ صفراء به دلیل اختلال در گوارش لیپیدها، میزان جذب اسید چرب کاهش می‌یابد.

(صفحه‌های ۹، ۲۲، ۲۳، ۲۵، ۲۶، ۴۱ کتاب درسی) (ترکیبی)

۸- گزینهٔ ۴ «مهدی ماهری»

دریچه‌هایی که با خون روشن در تماس می‌باشند شامل دریچه دولختی و سینی آورتی می‌باشد و دریچه‌های که با خون تیره در تماس می‌باشند شامل دریچه سه‌لختی و سینی ششی می‌باشد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱۱: باز و بسته شدن دریچه‌ها به دلیل ساختار خاص آنها و اختلاف فشار در دو طرف آنها می‌باشد نه به دلیل انقباض و دریافت پیام عصبی.

گزینهٔ ۲۲: برای جداسازی قسمت‌های لوله گوارش از هم از بنداره استفاده می‌شود که جنس بنداره از نوع ماهیچه می‌باشد ولی دریچه‌های قلبی از جنس بافت پوششی هستند.

گزینهٔ ۳۳: دریچه‌های قلبی توسط بافت پیوندی متراکم مستحکم می‌شوند. بافت پیوندی متراکم رشته‌های ضخیم (کلاژن) زیاد ولی تعداد یاخته و ماده زمینه‌ای کمی دارد.

گزینهٔ ۴۴: دریچه دولختی و سینی آورتی که با خون روشن در تماس می‌باشد در طرف چپ قلب قرار می‌گیرد. بطن چپ به دلیل پمپاژ خون به کل بدن و ایجاد فشار زیاد ماهیچه ضخیمی نسبت به طرف دیگر قلب دارد.

(صفحه‌های ۱۸، ۴۱، ۴۹ و ۵۱ کتاب درسی) (ترکیبی)

۹- گزینهٔ ۲ «مسن علی ساقی»

مواد (الف) و (ج) نادرست هستند.

بررسی موارد:

(الف) با کاهش سورفاکتانت باز شدن حبابک‌ها دچار مشکل می‌شود اما دقت کنید که سورفاکتانت از یاخته‌های نوع دوم دیواره حبابک ترشح می‌شود و این یاخته‌ها ظاهر سنتگرفسی ندارند.

(ب) در حبابک‌ها، گروهی از یاخته‌های دستگاه اینمی بدن به نام درشت‌خوار (ماکروفاز) مستقر شده‌اند. این یاخته‌ها، باکتری‌ها و ذرات گرد و غباری را که از مخاط مزکدار گریخته‌اند نابود می‌کنند. با کاهش ماکروفازها، میزان میکروب‌های حبابک‌ها افزایش می‌یابد.

(ج) با کاهش مقدار نیتروی کشش سطحی فرد در نفس کشیدن مشکلی پیدا نمی‌کند. بنابراین نمی‌توان گفت کاهش نیتروی کشش سطحی آب درون حبابک سبب می‌شود تا فرد به سختی هوا را از نایزک مبادله‌ای به حبابک منتقل کند.

(د) ترشحات مخاطی دیواره مجاری تنفسی با زنش مژک‌ها وارد حلق می‌شود و سپس از آنجا از دهان خارج یا به معده وارد می‌شوند. بنابراین با کاهش ماده مخاطی مجاری تنفسی، از میزان ورود حجم ناخالصی‌های موجود در هوا که به دام افتاده‌اند، به حلق و معده می‌تواند کاهش یابد.

(صفحه‌های ۳۵ تا ۳۸ کتاب درسی) (تبالات گازی)

۶- گزینهٔ ۴ «مهدی ماهری»

در جانورانی مثل کرم خاکی و دوزیستان، تنفس پوستی وجود دارد و تبادل گازهای تنفسی از طریق پوست انجام می‌شود. همین‌طور تنفس آبشنی در ستاره دریایی از طریق پراکندگی‌های پوستی انجام می‌دهد. در دوزیستان قسمتی از تبادلات تنفسی توسط پوست و قسمت دیگری از تبادلات یا در آبشنی‌ها (نوزاد دوزیستان) و یا در شش‌ها (دوزیستان بالغ)، به نواحی خاصی در بدن جانور محدود می‌شود. این گزینه برای ستاره دریایی و کرم خاکی صحیح نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱۱: در کرم خاکی و دوزیستان، گازهای تنفسی با خون (نوعی مایع در بدن) مبادله می‌شود. همین‌طور در ستاره دریایی، گازهای تنفسی با مایعات بدن مبادله می‌شوند.

گزینهٔ ۲۲: مبادله گازهای تنفسی از طریق برجستگی‌های کوچک و پراکنده، همان تنفس آبشنی در ستاره دریایی می‌باشد که از طریق پوست انجام می‌شود. پس استفاده از عبارت «روش تنفسی دیگری» برای ستاره دریایی صحیح نمی‌باشد.

گزینهٔ ۳۳: تبادل گاز از طریق آبشنی، بسیار کارآمد می‌باشد اما تنفس پوستی در کرم خاکی و دوزیستان بالغ، تنفس آبشنی نبوده و کارآمد نمی‌باشد. همین‌طور تنفس آبشنی در ستاره دریایی نیز کارآمد نمی‌باشد چون در ستاره دریایی اصلاً خون وجود ندارد که جهت حرکت آن با آب مخالف هم باشد.

(صفحه‌های ۴۵ و ۴۶ کتاب درسی) (تبالات گازی)

۷- گزینهٔ ۴ «مهدی زارع»

در فردی که به بیماری سلیاک مبتلا است، میزان جذب مواد با کاهش وزن همراه است. مغذی کاهش یافته است. کاهش جذب مواد با کاهش وزن همراه است بنابراین مقدار نسبت جرم به مریع قد یا همان شاخص توده بدنی به دلیل کاهش مقدار وزن فرد، کاهش (نه افزایش) می‌یابد. در فرد مبتلا به سنگ کیسهٔ صفراء به دلیل کاهش جذب مولکول‌های لیپیدی، مقدار لیپید و کلسیترول مورد نیاز برای ساخت لیپوپروتئین‌ها، کاهش یافته در نتیجه طی این بیماری، کاهش تولید انواع لیپوپروتئین‌ها در کبد محتمل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱۱: در فرد مبتلا به سلیاک با توجه به اینکه میزان جذب کاهش می‌یابد، بنابراین میزان ورود مواد جذب شده در روده باریک به روده بزرگ افزایش می‌یابد. همان‌طور که می‌دانید در روده بزرگ، جذب ذرات حاصل از گوارش مولکول‌های زیستی توسط آنزیم‌های خود بدن صورت نمی‌گیرد؛ در نتیجه که این مواد از بدن دفع می‌شوند. از جمله موادی که برای خشی سازی اسید موجود در کیموس، بی کربنات مورد نیاز برای این کار توسط روده باریک، لوزالمعده و صفراء فراهم می‌شود. در صورتی که فرد به سنگ کیسهٔ صفراء مبتلا باشد، از میزان بی کربنات ورودی به دوازدهه کاسته شده؛ در نتیجه امکان دارد میزان ترشح بی کربنات از لوزالمعده افزایش یابد تا حالت اسیدی کیموس خنثی شود.

۱۰- گزینه «۳»

طبق شکل‌های ۳ و ۴ در صفحه ۴۹ کتاب درسی آنورت از طریق ساختاری طناب مانند با سرخرگ ششی در اتصال است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هنگام انقباض دهلیزها، فشار خون درون دهلیزها افزایش می‌یابد. در این حالت فشار خون سرخرگ تاجی افزایش نمی‌یابد چرا که

افزایش فشار خون در این رگ وابسته به انقباض بطن چپ است.

گزینه «۲»: در زمان استراحت بطن‌ها خون تیره سیاه‌رگ کرونری (نه سیاه‌رگ‌ها) به طور مستقیم به دهلیز راست وارد می‌شوند.

گزینه «۴»: هفت سیاه‌رگ خون را به دهلیزها وارد می‌کنند که از این بین بزرگ سیاه‌رگ زیرین و بزرگ سیاه‌رگ زیرین و سیاه‌رگ تاجی در مسیر گردش خون عمومی فعالیت دارند. بنابراین استفاده از کلمه بیشتر صحیح نیست.

(صفحه‌های ۵۲ تا ۵۸ کتاب درسی) (گردش مواد در بدن)

۱۱- گزینه «۳»

خون اندام‌هایی از دستگاه گوارش که بالاتر از دیافراگم قرار دارند نظری دهان، حلق، مری و غده‌های بزاوی و نیز خون کبد به طور مستقیم به قلب باز می‌گردد. سه اندام اول جزو لوله گوارش می‌باشند و در همه لایه‌های خود بافت پیوندی سست دارند که حاوی ماده زمینه‌ای فراوان و رشته‌های پروتئینی کلازن و کشسان می‌باشند اما غده بزاوی و کبد جزو لوله گوارش نبوده و ساختاری لایه‌ای ندارند! پس این گزینه فقط درباره بعضی از اندام‌های مطرح شده درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دقیق کنید که همه اندام‌های گفته شده در یاخته‌های خود اندامک لیزوزوم (کافنده تن) داشته که درون آن آنزیم‌های تجزیه کننده مواد را دارند. این آنزیم‌ها پروتئینی بوده و توسط اندامک ریبوزوم که کوچک‌ترین اندامک یاخته است ساخته می‌شوند.

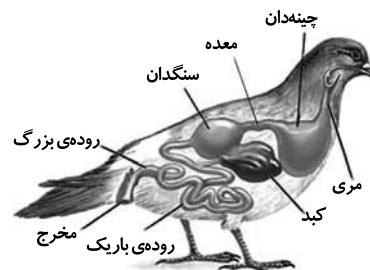
گزینه «۲»: حرکات کرمی در حلق آغاز می‌شود که دیواره حلق ماهیچه اسکلتی داشته و یاخته‌هایی با ظاهر مخطط دارد نه غیرمخطط!

گزینه «۴»: خون خارج شده از همه اندام‌های گفته شده تیره بوده و در نهایت به دهلیز راست وارد می‌شود و هر دو گره شبکه هادی در دیواره این حفره قرار دارند.

(صفحه‌های ۱۱، ۱۵، ۱۸، ۲۷، ۴۹ و ۵۳ کتاب درسی) (ترکیبی)

۱۲- گزینه «۲»

«کلرک نکناعی»

شکل مریوط به لوله گوارش پرنده دانه‌خوار است و بخش‌های شماره ۱ تا ۴، به ترتیب چینه‌دان، معده، کبد و روده باریک هستند.

بررسی موارد:
الف) بخشی از روده بزرگ که به راست‌روده منتهی می‌شود برخلاف کبد در نیمة چپ بدن قرار دارد.

ب) بخشی از دستگاه گوارش ملخ که معادل بخش شماره ۴ است، روده می‌باشد. روده ملخ برخلاف معده نقشی در جذب مواد غذایی ندارد.

ج) بخشی از دستگاه گوارش گاو که معادل بخش شماره ۲ در شکل سؤال است، معده می‌باشد. در لوله گوارش گاو، بخش‌هایی که غذا بیش از یکبار وارد آن می‌شود عبارتند از دهان، مری، سیرابی و نگاری. اندام‌های بعدی لوله گوارش غذای کاملاً جویده شده را از خود عبور می‌دهند.

د) بخش ۱ معادل چینه‌دان ملخ است. در ملخ چینه‌دان فاقد توانایی تولید و ترشح آنزیم گوارشی است.

(صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۳ کتاب درسی) (گوارش و بزب موارد)

«پوریا بزبین»

۱۳- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دومین لایه مری از داخل، زیرمخطط است و سومین لایه نای از خارج نیز، زیرمخطط است. در مری، بلافصله در خارج زیرمخطط لایه ماهیچه‌ای قرار دارد که در ابتدای مری از نوع ماهیچه اسکلتی است و یاخته‌های ماهیچه اسکلتی استوانه‌ای شکل می‌باشند.

گزینه «۲»: چهارمین لایه مری از داخل همانند چهارمین لایه نای از داخل، لایه پیوندی خارجی است. لایه پیوندی خارجی در بخش انتهای مری در حفره شکمی قرار دارد و بخشی از صفاق را تشکیل می‌دهد. صفاق پرده‌ای است که اندام‌های درون حفره شکم را از خارج به یکدیگر متصل می‌کند.

گزینه «۳»: چهارمین لایه مری از خارج همانند اولین لایه نای از داخل، مخطط در مری دارای بافت پوششی سنگفرشی چند لایه است که همه یاخته‌های آن الزاماً در تماس با غشاء پایه نیستند اما مخطط نای بافت پوششی استوانه‌ای یک لایه دارد که همگی می‌توانند در تماس با غشاء پایه باشند.

گزینه «۴»: چهارمین لایه مری از خارج، لایه مخططی و سومین لایه نای از داخل، لایه غضروفی ماهیچه‌ای می‌باشد. باید توجه کرد که در لایه مخططی می‌توان عروق خونی (سیاه‌رگ و سرخرگ) و در دیواره آن‌ها بافت ماهیچه‌ای صاف مشاهده کرد. همین طور در دیواره نای و لایه ماهیچه‌ای مخططی نیز می‌توان ماهیچه صاف مشاهده کرد. یاخته ماهیچه‌ای صاف، دوکی شکل و یک هسته در مرکز دارد.

(صفحه‌های ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹ و ۳۶ کتاب درسی) (ترکیبی)

«ممدر علی هیری»

۱۶- گزینه «۲»

فقط مورد (ب) برای تکمیل عبارت مورد نظر مناسب است و سایر موارد نامناسباند.

بررسی همه موارد:

(الف) در هنگام انجام عمل دم، فاصله جناغ از ستون مهره افزایش می‌یابد و در هنگام انجام عمل بازدم، با خالی شدن شش‌ها، حداقل فشار بر دیواره شش‌ها وارد می‌شود. دقت داشته باشید که حتی با انجام یک بازدم عمیق نیز هوای باقی‌مانده از شش‌ها خارج نمی‌شود.

(ب) بیشترین فشار در فضای میان دو لایه پرده جنب مربوط به انجام عمل بازدم عمیق بوده و کمترین فشار در فضای میان دو لایه پرده جنب، در زمان انجام عمل دم عمیق مشاهده می‌شود. در حد فاصل یک بازدم عمیق تا انجام

دوم عمیق، فاصله میان دندنهای نسبت به ستون مهره‌ها بیشتر می‌شود.

(ج) منظور از ورود و خروج ۵۰۰ میلی‌لیتر هوا به دستگاه تنفس، عمل تنفس عادی می‌باشد. در حد فاصل دو تنفس عادی، نیروی کشش سطحی توسط عامل سطح فعال مترشحه از یاخته‌های نوع دوم حبابک کاهش پیدا کرده و تبادل گازها انجام می‌شود. دقت داشته باشید که لفظ «شروع به باز شدن» برای حبابک‌ها نادرست بوده و حبابک‌ها همیشه باز هستند.

(د) ماهیچه‌های گردنی در هنگام انجام عمل بازدم عمیق منقبض شده و ماهیچه‌های شکمی در هنگام انجام عمل بازدم عمیق منقبض شده و حد فاصل این دم عمیق تا بازدم عمیق، دیافراگم به حالت گبیدی در می‌آید. دقت داشته باشید که در هنگام گبیدی شدن دیافراگم، بخشی از ماهیچه دیافراگم در سطحی بالاتر از پایین‌ترین قسمت استخوان جناغ قرار گرفته و به طور کامل در سطح پایین‌تری از استخوان جناغ قرار ندارد.

(صفحه‌های ۳۷، ۳۸، ۴۰ تا ۴۳ کتاب درسی) (تبادلات گازی)

«علیرضا غابدی»

۱۷- گزینه «۲»

(ب) و (ج) نادرست هستند.

در بازدم پدیده‌های زیر رخ می‌دهد:

۱- خروج حباب هوا از ظرف الف

۲- کاهش ارتفاع محلول درون لوله ظرف الف

۳- افزایش ارتفاع محلول درون لوله ظرف الف

۴- کاهش محلول درون لوله ظرف ب

۵- افزایش ارتفاع محلول درون لوله ظرف ب

در دم پدیده‌های زیر رخ می‌دهد:

۱- خروج حباب هوا از ظرف ب

۲- کاهش ارتفاع محلول درون لوله ظرف ب

۳- افزایش ارتفاع محلول درون لوله ظرف ب

۴- کاهش محلول درون لوله ظرف الف

۵- افزایش ارتفاع محلول درون لوله ظرف الف

(صفحه ۳۵ کتاب درسی) (تبادلات گازی)

«حسن قانمی»

۱۴- گزینه «۳»

بخش هادی، از مجاری تنفسی‌ای تشکیل شده است که هوا را به درون و بیرون دستگاه تنفسی هدایت می‌کنند. منظور قسمت اول گزینه، بینی است و در قسمت دوم ساختارهایی از دستگاه تنفسی که فقط بخشی از آنها دارای مخاط مژک‌دار نیستند شامل بینی و نایزک مبادله‌ای هستند. بخش انتهایی بینی دارای مخاط مژک‌دار نیز می‌باشد و مژک‌ها با زنش‌های خود ترشحات مخاطی را به سمت حلق هدایت می‌کنند. نایزک‌های مبادله‌ای توانایی منشعب شدن را ندارند و همچنین این حبابک‌ها هستند که نقش مبادله گازها بین خون و هوا را به مقدار فراوان بر عهده دارند نه نایزک‌های مبادله‌ای.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در بخش هادی نای دارای غضروف نعلی شکل می‌باشد، نای در انتهای خود به دو شاخه تقسیم شده و نایزه‌های اصلی را پدید می‌آورد که هر نایزه اصلی به یک شش وارد خواهد شد؛ بنابراین این نایزه‌های اصلی هستند که هم در خارج از شش‌ها و هم در داخل شش‌ها مشاهده می‌شوند نه نای! هم بینی و هم نایزک مبادله‌ای در دیواره خود دارای ماهیچه صاف هستند.

گزینه «۲»: نایزک‌ها فاقد غضروف هستند. نایزه هوا تهويه شده را در طی بازدم از نایزک بعد خود دریافت می‌کند اما دقت کنید که نایزک انتهایی هم بدون غضروف بوده و نایزک قبل از آن هم هوا تهويه نشده را از این مجرای بدون غضروف تحويل می‌گيرد. بخش دوم با خواندن دو کلمه اول رد می‌شود، به خاطر داريد که غشای پایه شبکه‌ای از رشته‌های پروتئینی و گلیکوپروتئینی است و ساختار یاخته‌ای ندارد.

گزینه «۴»: زمانی که فرد در حال دم است پرده میان‌بند (دیافراگم) از حالت گنبده شکل به مسطح تغییر حالت می‌دهد. نایزک مبادله‌ای است که هوا تهويه نشده را مستقیماً وارد حبابک‌ها می‌کند نه نایزک انتهایی و نایزک مبادله‌ای در بخش هادی قرار ندارد. یاخته‌های غیر سنتگرافشی دیواره حبابک با ترشح عامل سطح فعال (سورفاکتانت) باز شدن حبابک‌ها را آسان می‌کند و باعث تسهیل تنفس می‌شود.

(صفحه‌های ۳۵ تا ۳۸ کتاب درسی) (تبادلات گازی)

«ممدر مسون بیکی»

۱۵- گزینه «۴»

بررسی موارد:

(الف) کربن مونوکسید همانند اکسیژن و دی‌اکسید کربن می‌تواند به هموگلوبین متصل شود اما برخلاف آنها به آسانی از آن جدا نمی‌شود.

(ب) هموگلوبین‌های آزاد در فرایند گاز گرفتگی کاهش می‌باید در نتیجه میزان انتقال گاز اکسیژن نیز کاهش می‌باید.

(ج) تعداد پیوندهای پایدار در مولکول هموگلوبین در جایگاه اتصال اکسیژن با مونوکسید کربن افزایش می‌باید نه در جایگاه اتصال دی‌اکسید کربن!

(د) اتصال کربن مونوکسید با هموگلوبین برگشت‌پذیر می‌باشد که شرط آن وجود غلظت‌های بالایی از گاز اکسیژن است.

(صفحه ۳۹ کتاب درسی) (تبادلات گازی)

«حسن قائمی»

۱۹- گزینه «۴»

دھلیز چپ با چهار سیاهرگ ششی در ارتباط مستقیم است. بطن راست و چپ هر کدام تنها با یک رگ بزرگ ارتباط مستقیم دارد. فاصله دھلیزها از دندنه اول نسبت به فاصله بطنها با دندنه اول کمتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یاخته‌های گره سینوسی-دھلیزی قلب (شروع کننده پیام‌های الکتریکی قلب) در دیواره پشتی دھلیز راست قرار دارد.

گزینه «۲»: بطن چپ (نه بطن راست) بیشترین ضخامت را در بین حفرات قلبی دارد.

گزینه «۳»: چهار منفذ موجود در دھلیز چپ مربوط به چهار سیاهرگ ششی و یک منفذ آن مربوط به دریجه دولختی است. دقت کنید که خون عبوری از این منافذ، روشن (واجد کردن دی‌اکسید پایین) می‌باشد.

(صفحه‌های ۳۴، ۴۰ و ۵۲ کتاب درسی) (ترکیبی)

«کلارن کنغانی»

۲۰- گزینه «۴»

دقت کنید که بخشی از نای و حتی نایزه‌ها نیز که در قفسه سینه حضور دارند، در صورت برش عرضی بین دو غضروف C شکل نای یا بین غضروف‌های نایزه‌ها صورت بگیرد، در این حالت برشی عرضی در محلی خاص داریم که غضروف در آن دیده نمی‌شود. نایزک‌ها نیز که اصلاً غضروف ندارند.

(الف) این مورد تنها درباره نایزک‌ها درست است.

(ب) این مورد دامدار است. دقت کنید که جهت زنش مژک‌های نای و نایزه‌ها به سمت بالا (به سمت حلق) است اما جهت زنش مژک‌های همه نایزک‌ها به سمت بالا نیست و می‌تواند در جهت‌های مختلف باشد. مثلاً نایزکی که در سطحی بالاتر از محل دوشاخه شدن نای است می‌تواند دارای مژک‌هایی باشد که جهت زنش آن به سمت پایین است.

(ج) هر مجرای تنفسی یا جزو بخش هادی یا جزو بخش مبادله‌ای دستگاه تنفس است و جهت حرکت هوا در آنها در هنگام دم به سمت حبابک و در هنگام بازدم به سمت حلق و بینی است.

(د) در مورد نای و همین طور خود نایزه اصلی سمت چپ صادق نیست.

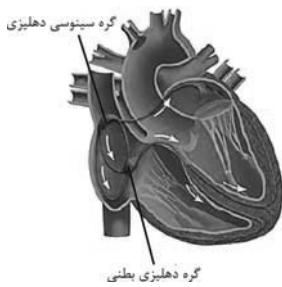
(صفحه‌های ۳۵ و ۳۷ کتاب درسی) (تبالات گازی)

«علی کوهکی»

۱۸- گزینه «۱»

در محل ارتباط ماهیچه دھلیزها به ماهیچه بطن‌ها، بافت پیوندی عایقی وجود دارد که مانع از انقباض همزمان دھلیزها و بطن‌ها می‌شود. بعضی از یاخته‌های ماهیچه قلب و بیزگی‌هایی دارند که آنها را برای تحریک خودبه‌خودی قلب اختصاصی کرده است. پراکنده‌گی این یاخته‌ها به صورت شبکه‌ای از رشته‌ها و گره‌ها در بین سایر یاخته‌هایی است که به مجموع آنها شبکه هادی قلب می‌گویند. یاخته‌های این شبکه با دیگر یاخته‌های ماهیچه قلبی ارتباط دارند. در این شبکه پیام‌های الکتریکی برای شروع انقباض ماهیچه قلبی ایجاد می‌شوند و به سرعت در همه قلب گسترش می‌یابند. شبکه هادی قلب شامل دو گره و دسته‌هایی از تارهای تخصص یافته برای ایجاد و هدایت سریع جریان الکتریکی است. گره اول (سینوسی دھلیزی)، گره دوم (دھلیزی بطنی) است که ارتباط بین این دو گره از طریق رشته‌های شبکه هادی انجام می‌شود که جریان الکتریکی ایجاد شده در گره پیشاپنگ را به گره دوم منتقل می‌کند. پس از گره دھلیزی بطنی، رشته‌هایی از بافت هادی که در دیواره بین دو بطن وجود دارند، به دو مسیر راست و چپ تقسیم می‌شوند و جریان الکتریکی را در بطن‌ها پخش می‌کنند. در نتیجه پیام الکتریکی به یاخته‌های ماهیچه قلبی منتقل می‌شود و بطن‌ها به طور همزمان منقبض می‌شوند.

از گره اول یک دسته تار به سمت دھلیز چپ می‌رود که مطابق تصویر زیر در انتهای سه شاخه می‌شود.

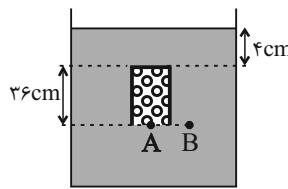
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: انشعابات رشته‌های پخش کننده جریان الکتریکی در دیواره بطن راست کمتر از دیواره بطن چپ است.

گزینه «۳»: گره دوم پیام را با تأخیر ارسال می‌کند. ضخامت دسته تار خارج شده از آن، یکنواخت نیست.

گزینه «۴»: تقسیم شدن رشته‌ها به دو مسیر راست و چپ بعد از دریچه سینی آئورتی رخ می‌دهد.

(صفحه‌های ۴۹، ۵۱ و ۵۲ کتاب درسی) (گردش مواد در بدن)

$$P_A = P_B \Rightarrow P_{\text{غاز}} = P_{\text{مایع}} + P_0$$

$$\Rightarrow P_{\text{غاز}} - P_0 = P_g \Rightarrow P_{\text{مایع}} = P_g$$

$$P_g = P_{\text{g}} = \rho gh = 2720 \times 10 \times \frac{4}{10} = 10880 \text{ Pa}$$

با برابر قرار دادن این مقدار فشار با فشار بر حسب ارتفاع ستون جیوه، می‌توان را بر حسب میلی‌متر جیوه بدست آورد.

$$P_g = \rho gh \Rightarrow h = \frac{P_g}{\rho g} = \frac{10880}{13600 \times 10} = 0.8 \text{ mmHg}$$

$$= 8 \text{ mmHg}$$

(صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹ کتاب درسی) (ویژگی‌های فیزیکی مواد)

فیزیک (۱)

«۲۱- گزینه ۴»

(مبین (هقان))

کمیت‌های اصلی SI و یکای آن‌ها عبارتند از: دما (K)، جرم (kg)، طول (m)، زمان (s)، مقدار ماده (mol). شدت جریان (A) و شدت روشنایی (cd) است. دقت کنید که وزن کمیتی فرعی و یکای آن (N) است. (صفحه ۷ کتاب درسی) (فیزیک و اندازه‌گیری)

«۲۲- گزینه ۳»

(سید محمد مهدی رضوی‌زاده) نشستن حشره روی سطح آب، قرار گرفتن گیره فلزی روی سطح آب، تشکیل حباب آب و صابون و کروی شدن قطرات آب هنگام سقوط آزاد، چهار مثال کتاب درسی برای کشش سطحی می‌باشد و به هم چسبیدن قطعات شیشه شکسته شده پس از نرم شدن آن‌ها در اثر گرمای نشان دهنده کوتاه‌بُرد بودن نیروهای بین مولکولی می‌باشد.

«۲۳- گزینه ۱»

ابتدا P_x تعیین می‌شود.

$$P_x = P_0 + \rho_A gh_A$$

$$\Rightarrow P_x = 10^5 + 1000 \times 10 \times 10 \Rightarrow P_x = 2 \times 10^5 = 2P_0$$

$$\Delta P = \rho_B g \Delta h_B$$

$$\Rightarrow \Delta P = \rho_B g \Delta h_B = 6 \times P_0 = 6 \times 10^5 = \rho_B \times 10 \times 10$$

$$\Rightarrow \rho_B = \frac{6000}{10^3} \text{ kg/m}^3$$

(صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹ کتاب درسی) (ویژگی‌های فیزیکی مواد)

«۲۴- گزینه ۴»

(اسنان ابرانی) فشار وارد بر سطح زیر ظرف‌ها از رابطه $F = PA$ به دست می‌آید که در این رابطه F همان نیروی وارد بر سطح زیرین می‌باشد که در این دو ظرف با نیروی وزن آنها برابر است. همچنین وزن هر دو ظرف و مایع درون آن‌ها با هم برابر است. دقت کنیم که منظور از A در رابطه فشار $(P = \frac{F}{A})$ مساحت تماس کف ظرف با سطح زیرین آن می‌باشد. پس داریم:

$$W_2$$

$$\frac{P_2}{P_1} = \frac{W_2}{W_1} = \frac{W_2}{W_1} \times \frac{A_1}{A_2} \rightarrow \frac{W_2 = W_1}{A_1 = 16 A_2} \rightarrow \frac{P_2}{P_1} = 1 \times 16 = 16$$

توجه: فشار وارد از طرف مایع بر کف ظرف و فشار وارد بر سطح زیرین (تکیه‌گاه ظرف) متفاوت می‌باشند. فشار ناشی از مایع در کف ظرف برای هر دو ظرف از رابطه $P = \rho gh$ به دست می‌آید که در هر دو ظرف بسانان می‌باشد. ($h_1 = h_2$)

(صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹ کتاب درسی) (ویژگی‌های فیزیکی مواد)

«۲۵- گزینه ۱»

با توجه به برابری فشار در نقاط همتراز در یک مایع ساکن و داشتن عمق مایع در محل تماس با گاز محبوس، می‌توان مقدار فشار پیمانه‌ای را بر حسب P_a محاسبه کرد.

(صفحه ۴۶ کتاب درسی) (ویژگی‌های فیزیکی مواد)

«۲۷- گزینه ۴»

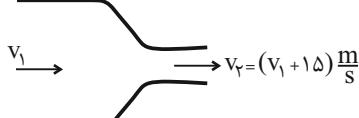
(سید محمد مهدی رضوی‌زاده)

$$A_1 \times v_1 = A_2 \times v_2 \Rightarrow D_1^2 \times v_1 = D_2^2 \times v_2$$

$$\Rightarrow 20^2 \times v_1 = 10^2 \times (v_1 + 15) \Rightarrow 4v_1 = v_1 + 15$$

$$\Rightarrow 3v_1 = 15 \Rightarrow v_1 = 5 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$v_2 = v_1 + 15 \Rightarrow v_2 = 5 + 15 = 20 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

(صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷ کتاب درسی) (ویژگی‌های فیزیکی مواد)

(کتاب آمیز)

«۳۲- گزینه»

مطابق شکل زیر، اگر حجم ظرف را V در نظر بگیریم، با توجه به رابطه چگالی داریم:

$$V_{\text{آب}} = V_{\text{ظرف}}$$

$$\rho_{\text{آب}} V_{\text{آب}} = \rho_{\text{الكل}} V_{\text{الكل}} \Rightarrow \rho_{\text{آب}} = \rho_{\text{الكل}}$$

$$\Rightarrow 1 \times V_{\text{آب}} = 0.8 \times V_{\text{الكل}}$$

$$\Rightarrow V_{\text{آب}} = 0.8 V_{\text{الكل}}$$

وقتی قطعه فلزی را در ظرف پُر از الكل فرو می‌بریم، حجم الكل بیرون ریخته شده برابر با حجم قطعه فلزی است.

$$V_{\text{آب}} = \frac{\rho_{\text{آب}}}{\rho_{\text{فلز}}} V_{\text{الكل}} = \frac{16}{8} = 20 \text{ cm}^3$$

از سوی دیگر، حجم آب بیرون ریخته شده از ظرف آب، برابر است با:

$$V_{\text{آب}} = \frac{m_{\text{آب}}}{\rho_{\text{آب}}} = \frac{100}{1} = 100 \text{ cm}^3$$

اختلاف حجم آب بیرون ریخته شده و حجم الكل بیرون ریخته شده برابر با حجم خالی ظرف آب است:

$$V_{\text{آب}} = V_{\text{ظرف}} - V_{\text{الكل}}$$

$$\Rightarrow V_{\text{آب}} = 200 - 100 = 100 \text{ cm}^3$$

(صفحه های ۱۶ تا ۱۸ کتاب درسی) (فیزیک و اندازه گیری)

(کتاب آمیز)

«۳۳- گزینه»

$$\rho_{\text{مخلوط}} = \frac{\rho_1 V_1 + \rho_2 V_2}{V_1 + V_2} = \frac{(1/2 \times \frac{V}{3}) + (0/6 \times \frac{2V}{3})}{\frac{1}{3}V + \frac{2}{3}V}$$

$$\Rightarrow \rho_{\text{مخلوط}} = 0.8 \frac{g}{cm^3}$$

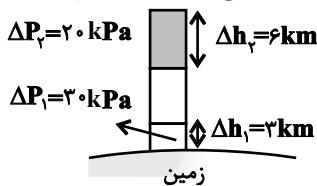
$$P = \rho g h = 0.8 \times 10^3 \times 10 \times \frac{75}{100} = 6000 \text{ Pa}$$

(صفحه های ۳۲ تا ۳۷ کتاب درسی) (ویژگی های خیزیکی مواد)

(کتاب آمیز)

«۳۴- گزینه»

اختلاف فشار بین بالاترین و پایین ترین نقطه در هر بخش از هوا از رابطه $\Delta P = \bar{\rho} g \Delta h$ به دست می آید. بنابراین داریم:

$$\Delta P = \bar{\rho} g \Delta h \Rightarrow \frac{\Delta P_1}{\Delta P_2} = \frac{\bar{\rho}_1}{\bar{\rho}_2} \times \frac{\Delta h_1}{\Delta h_2}$$

$$\Rightarrow \frac{30}{20} = \frac{\bar{\rho}_1}{\bar{\rho}_2} \times \frac{3}{6} \Rightarrow \frac{\bar{\rho}_1}{\bar{\rho}_2} = \frac{3}{2} \times \frac{6}{3} = 3$$

(صفحه های ۳۲ تا ۳۷ کتاب درسی) (ویژگی های خیزیکی مواد)

(میبن (هفغان))

«۲۸- گزینه»

ابتدا تغییرات تندي را به $\frac{m}{s}$ تبدیل می کنیم:

$$\Delta v = \frac{18}{3/6} = 5 \frac{m}{s}$$

حال با استفاده از رابطه انرژی جنبشی داریم:

$$\Delta K = \frac{1}{2} m (v_2^2 - v_1^2) \rightarrow \frac{\Delta K = 90 \text{ J}}{v_2 = (v_1 + 5) \frac{m}{s}}$$

$$90 = \frac{1}{2} \times 2 \times ((v_1 + 5)^2 - v_1^2) \Rightarrow 90 = 5 \times (2v_1 + 5)$$

$$\Rightarrow v_1 = \frac{13}{2} = 6.5 \frac{m}{s}$$

(صفحه های ۵۵ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

(مهندی فناوری)

«۲۹- گزینه»

می دانیم که تغییرات انرژی جنبشی از رابطه زیر به دست می آید، پس داریم:

$$\Delta K = \frac{1}{2} m (v_2^2 - v_1^2) \rightarrow \text{باتوجه به نمودار}$$

$$64 = \frac{1}{2} \times 4 [(v + 4)^2 - v^2]$$

$$64 = 2 \times 4 \times (2v + 4) \Rightarrow 8 = 2v + 4 \Rightarrow v = 2 \frac{m}{s}$$

با به دست آمدن تندي ۷ می توانیم انرژی جنبشی K را حساب کنیم.

$$K = \frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} \times 4 \times 4 = 8 \text{ J}$$

حال می توانیم مقدار عبارت خواسته شده را به دست آوریم:

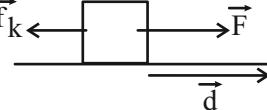
$$\frac{K + 64}{K} = \frac{8 + 64}{8} = \frac{72}{8} = 9$$

(صفحه های ۵۵ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

(میبن (هفغان))

«۳۰- گزینه»

با توجه به جهت حرکت، جهت نیروی $\vec{f}_k$ را مشخص می کنیم:

حال کار کل را محاسبه می کنیم: $W_t = W_{f_k} + W_F = -f_k d + Fd$

$$\frac{f_k d}{Fd - f_k d} = \frac{20}{100} \Rightarrow F = 5 f_k$$

$$\Rightarrow \frac{Fd}{Fd - f_k d} = \frac{5 f_k}{5 f_k - f_k} = \frac{5}{4} = 125\%$$

(صفحه های ۵۵ تا ۶۰ کتاب درسی) (کار، انرژی و توان)

(کتاب آمیز)

«۳۱- گزینه»

ابتدا یکای گزارش شده را بر حسب یکاهای اصلی SI بازنویسی می کنیم:

$$-4 \frac{g \cdot Mm}{(ms)^2}$$

$$= 9 \times 10^{-7} \frac{g \cdot Mm}{ms^2} \times \frac{1kg}{10^3 g} \times \frac{1m}{1Mm} \times \frac{1ms^2}{(10^{-3})^2 s^2}$$

$$= 9 \times 10^2 \frac{kg \cdot m}{s^2}$$

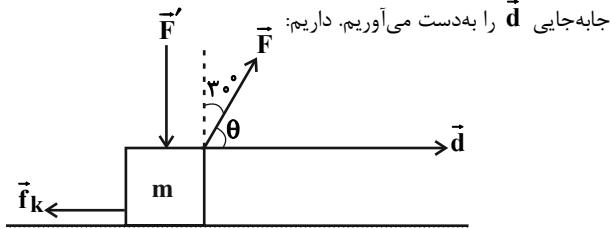
(صفحه های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی) (فیزیک و اندازه گیری)

(کتاب آبی)

با توجه به شکل زیر، زاویه بین بردار $\vec{F}$ و بردار $\vec{d}$ $= 60^\circ - 30^\circ = 30^\circ$ است. با استفاده از کار نیروی $\vec{F}$ ، ابتدا

جابه جایی $\vec{d}$ را به دست می آوریم. داریم:

$$W_F = Fd \cos \theta \quad W_F = 12/5 J \quad F = 5N, \theta = 60^\circ$$

$$12/5 = 5 \times d \times \cos 60^\circ \Rightarrow 12/5 = 5 \times d \times \frac{1}{2} \Rightarrow d = 5m$$

چون زاویه بین بردار $\vec{d}$ و بردار $\vec{f}_k$ برابر با $\theta' = 180^\circ$ است، می توان نوشت:

$$W_{f_k} = f_k d \cos \theta' \quad f_k = 1/5 N \quad d = 5m, \theta' = 180^\circ$$

$$W_{f_k} = 1/5 \times 5 \times \cos 180^\circ$$

$$\Rightarrow W_{f_k} = 1/5 \times 5 \times (-1) = -1/5 J \Rightarrow |W_{f_k}| = 1/5 J$$

(صفحه های ۵۵ تا ۵۶ کتاب درسی) (کلر، انرژی و توان)

(کتاب آبی)

اختلاف فشار قاعده پایین و بالای استوانه از رابطه زیر به دست می آید و به

$$\Delta P = \rho g \Delta h$$

در رابطه فوق، Δh ، ارتفاع استوانه و ρ چگالی سیال است. بنابراین اختلاف نیروی وارد بر قاعده ها تغییر نمی کند.

$$\Delta F = A \Delta P \Rightarrow \Delta F = A \rho g \Delta h$$

(صفحه های ۳۷ تا ۳۸ کتاب درسی) (وبنگاهای فیزیکی موارد)

(کتاب آبی)

اختلاف فشار قاعده پایین و بالای استوانه از رابطه زیر به دست می آید و به

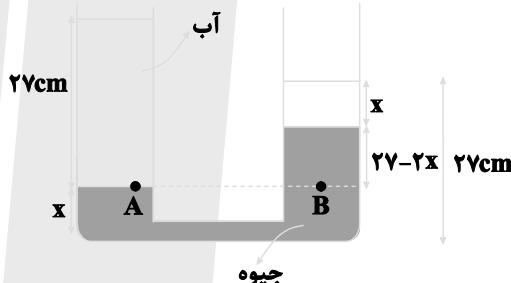
$$\Delta P = \rho g \Delta h$$

در رابطه فوق، Δh ، ارتفاع استوانه و ρ چگالی سیال است. بنابراین اختلاف نیروی وارد بر قاعده ها تغییر نمی کند.

(کتاب آبی)

با باز شدن شیر ارتباطی، با توجه به این که چگالی جیوه بزرگتر از چگالی آب است، جیوه در شاخه سمت راست پایین می آید و آب در شاخه سمت چپ بالا می رود. با توجه به این که سطح مقطع دو لوله یکسان است و حجم لوله ارتباطی ناچیز است، کاهش ارتفاع جیوه در لوله سمت راست برابر با افزایش ارتفاع جیوه در لوله سمت چپ است. اختلاف ارتفاع جیوه در دو شاخه برابر با $(27 - 2x)$ سانتی متر است. با توجه به شکل و با نوشتن رابطه

فشار در نقاط همتراز A و B داریم:

جيوه

$$P_A = P_B \Rightarrow \rho_{جيوه} gh + P_0 = \rho_{آب} gh + P_0 \quad \text{جيوه } gh + P_0 = \text{جيوه } gh + P_0$$

$$\rho_{جيوه} = 13/5 \frac{g}{cm^3}, \rho_{آب} = 1 \frac{g}{cm^3} \quad h_{جيوه} = (27 - 2x) cm$$

$$1 \times 27 = 13/5 \times (27 - 2x) \Rightarrow 25 = 2x$$

$$\Rightarrow x = 12/5 cm$$

(صفحه های ۳۷ تا ۳۸ کتاب درسی) (وبنگاهای فیزیکی موارد)

(کتاب آبی)

اگر فرض کنیم که P فشار گاز محبوس بین دو مایع، P_1 فشار گاز محبوس در مخزن (۱)، P_2 فشار گاز محبوس در مخزن (۲)، اختلاف دو

سطح آزاد مایع A در دو طرف لوله U شکل و P_B اختلاف دو سطح آزاد مایع B در دو طرف لوله U شکل باشد، با توجه به نحوه قرارگیری دو مایع و برای برقراری شرایط صورت سؤال داریم:

$$P = \frac{P_1 + P_2}{2} \quad \frac{P_1 = P + \rho_A gh_A}{P_2 = P - \rho_B gh_B}$$

$$P = \frac{(P + \rho_A gh_A) + (P - \rho_B gh_B)}{2}$$

$$\Rightarrow 2P = 2P + \rho_A gh_A - \rho_B gh_B$$

$$\Rightarrow \rho_A gh_A = \rho_B gh_B \Rightarrow \frac{\rho_A}{\rho_B} = \frac{h_B}{h_A}$$

$$\frac{h_B}{h_A} = \frac{80 - 20}{70 - 30} = \frac{60}{40} \Rightarrow \frac{\rho_A}{\rho_B} = \frac{60}{40} = \frac{3}{2}$$

(صفحه های ۳۸ تا ۴۰ کتاب درسی) (وبنگاهای فیزیکی موارد)

(کتاب آبی)

(کتاب آبی)

با توجه به بردار نیرو و جابه جایی نتیجه می گیریم دو بردار هم جهت هستند، لذا زاویه بین نیرو و جابه جایی برابر صفر است. برای به دست آوردن کار حاصل از نیروی $\vec{F}$ اندازه بردار نیرو و جابه جایی را به دست می آوریم و در یکدیگر ضرب می کنیم.

$$|\vec{d}| = \sqrt{2^2 + 3^2} = \sqrt{13} m$$

$$|\vec{F}| = \sqrt{F_x^2 + F_y^2} = \sqrt{20^2 + 30^2} = 10\sqrt{13} N$$

$$W = |\vec{F}| \times |\vec{d}| \times \cos 0^\circ = 10\sqrt{13} \times \sqrt{13} \times 1 = 130 J$$

(صفحه های ۵۵ تا ۵۶ کتاب درسی) (کلر، انرژی و توان)

بودار سوری لکی

«۴۵- گزینه»

$\text{C}=\text{O}=\text{C}=\text{O}$:
 (صفحه‌های ۵۷ و ۵۸ کتاب درسی) (در پای گازها در زندگی)

عمرفان علیزاده

«۴۶- گزینه»

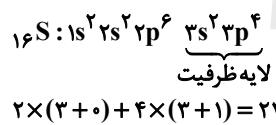
وارد «ب» و «پ» نادرست هستند.
 ب) $\text{H}-\text{C}\equiv\text{N}$: هیدروژن آریش هشتایی (اوکتت) ندارد و دوتایی است نباید جفت الکترون‌های ناپیوندی روی آن کشیده می‌شود.
 پ) $\text{C}\equiv\text{O}$: جفت الکترون‌های ناپیوندی باید گذاشته شود.
 بقیه موارد درست هستند.

(صفحه‌های ۵۷ و ۵۸ کتاب درسی) (در پای گازها در زندگی)

مرتضی زارعی

«۴۷- گزینه»

بررسی عبارت‌ها:
 اکسیدهای مولکولی اکسیدهای نافلزی بوده و اکسیدهای یونی فلزی می‌باشند.
 ترکیب AO یونی می‌باشد پس A یک فلز بوده و اغلب اکسیدهای فلزی در آب خاصیت بازی و $\text{pH} > 7$ دارند. (مورد اول نادرست)
 DO_3 اکسید مولکولی بوده و D نافلز است و اگر این عنصر از دوره سوم باشد، قطعاً عنصر S خواهد بود. (مورد دوم نادرست)

اکسید XO یونی بوده، پس عنصر X فلزی است و واژه مونو در هیچ حالتی استفاده نخواهد شد. (مورد سوم نادرست)
 اگر ساختار لوویس EO_2 دارای ۲ پیوند دوگانه باشد، پس E از گروه ۱۴ بوده و نمی‌توان یون پایدار تکاتمی از آنها تشکیل داد. (مورد چهارم نادرست)
 (صفحه‌های ۵۳ تا ۵۷ کتاب درسی) (در پای گازها در زندگی)

سایبر شیری

«۴۸- گزینه»

فقط عبارت «ت» نادرست است.
 عنصرهای X و Y به ترتیب، S و Cr هستند.
 $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$
 $2s(3+0)+4s(3+1)=22$
 $2s^2 2p^6 3p^6 3d^5 4s^1$

بررسی همه عبارت‌ها:
 (الف)

$$\begin{cases} \text{مجموع } \text{S} = 2(3+0)+4(3+1) = 22 \\ \text{مجموع } \text{Cr} = (4+0)+5(2+3) = 29 \end{cases}$$

عدد اتمی نیتروژن $= 29 - 22 = 7$ $\Rightarrow 7$

شیمی (۱)

«۴۱- گزینه»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - به یون هیدروژن (H^+) می‌توان اشاره کرد که بروتون نیز نامیده می‌شود. (یکی از ذرات زیراتومی)
 گزینه «۲»: درست - اکسیژن دمای جوش بیشتری نسبت به آرگون و نیتروژن دارد و زودتر به مایع تبدیل می‌شود و آرگون هم دمای جوش بیشتری نسبت به نیتروژن دارد.

گزینه «۳»: درست

گزینه «۴»: نادرست - با توجه به نمودار صفحه ۴۹ کتاب درسی شب نمودار دما بر حسب ارتفاع در انتهای لایه تروپوسفر منفی و نزولی (-55°C) ولی در انتهای لایه دوم ($+7^\circ\text{C}$) مثبت و صعودی است.

(صفحه‌های ۴۹ تا ۵۱ کتاب درسی) (در پای گازها در زندگی)

«۴۲- گزینه»

در بخش بالایی هواکره، یون NO_2^- وجود ندارد و ذره‌های O_2 ، O_2^+ ، N_2^+ ، O_2^+ و He^+ و H^+ وجود دارند.
 (صفحه‌های ۴۹ و ۵۰ کتاب درسی) (در پای گازها در زندگی)

«۴۳- گزینه»

موارد (۱) و (پ) صحیح می‌باشند.
 بررسی موارد:

مورد آ) دومین گاز خارج شده از ستون تقطیر (آرگون) بی‌رنگ بوده و در ساخت لامپ‌های رشته‌ای به کار می‌رود.
 مورد ب) هلیم در هوای مایع وجود ندارد.

مورد پ) به دلیل نزدیک بودن نقطه جوش Ar و O_2 به یکدیگر، تهیه اکسیژن صدرصد خالص در فرایند تقطیر هوای مایع، دشوار است.
 مورد ت) جرم مولی آخرین گاز خروجی از ستون تقطیر (گاز اکسیژن) ۳۲ گرم بر مول کمتر از جرم مولی عنصر آهن می‌باشد. (عدد اتمی عنصر آهن ۲۶ ست و نه جرم مولی آن)

(صفحه ۵۰ کتاب درسی) (در پای گازها در زندگی)

«۴۴- گزینه»

همه نام‌گذاری‌ها نادرست هستند.
 الف) Cu_2O : مس (I) اکسید

(ب) ScP : اسکاندیم فسفید

(پ) N_2O_5 : دی‌نیتروژن پنتا اکسید
 ت) CrF_2 : کروم (II) فلوراید $\rightarrow$ ترکیب یونی است نباید به صورت مولکولی نام گذاری شود.

ث) NO_2 : نیتروژن دی اکسید $\rightarrow$ اگر در فرمول مولکولی یک ترکیب، تنها یک اتم از عنصر سمت چپ وجود داشته باشد، از به کار بردن پیشوند «مونو» پیش از نام این عنصر جسم‌پوشی می‌شود.
 (صفحه‌های ۵۵ و ۵۶ کتاب درسی) (در پای گازها در زندگی)

مورد سوم: رنگ شعله فلز سدیم زرد و شعله فلز مس سبز رنگ می‌باشد و رنگ زرد در مقایسه با رنگ سبز طول موج بلندتری دارد. (درست)

مورد چهارم: فراوان ترین ایزوتوپ هیدروژن، اتم H^1 است که دارای ۱ پروتون و ۱ الکترون است (مجموع ذره‌های زیر اتمی برابر ۲ است) اما رادیوایزوتوپ طبیعی هیدروژن اتم H^3 می‌باشد که ۱ پروتون و ۱ الکترون و ۲ نوترون دارد (در مجموع ۴ ذره زیر اتمی دارد) پس نسبت مجموع شمار ذره‌های زیر اتمی H^1 به H^3 برابر $\frac{1}{3}$ است. (درست)

(صفحه‌های ۶ تا ۸ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

«محمد عظیمیان زواره»

۵۲- گزینه «۲»

بررسی برخی عبارت‌ها:

ب) درست- زیرا از لایه بالاتری به لایه دوم می‌باشد.

پ) نادرست- انرژی لایه‌های الکترونی پیرامون هسته هر اتم ویژه همان اتم و به عدد اتمی وابسته است. لذا آنچه‌ای که در هسته اتم هیدروژن تنها یک پروتون وجود دارد اتم نشان داده شده در این شکل نمی‌تواند اتم هیدروژن باشد.

(صفحه‌های ۲۵ و ۲۶ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

«علیرضا رضایی سراب»

۵۳- گزینه «۳»

$$\text{شمار الکترون‌ها} + \text{شمار پروتون‌ها} = \text{مجموع ذرات زیر اتمی باردار}_4^{\text{NH}} \\ = ۷ + ۴(۱) + ۷ + ۴(۱) - ۱ = ۲۱$$

$$\text{ذره باردار}_4^{\text{NH}} = \frac{\text{ذرات زیر اتمی در ۳۶ گرم}}{۱\text{mol}} \times \frac{۱\text{mol}}{۱\text{mol}} \times \frac{۲۱\text{g}}{۱\text{mol}} \\ = ۴ / ۲\text{mol}$$

$$C_2H_4 = ۴ / ۲\text{mol}$$

$$\frac{۱\text{mol}}{۲\text{mol}} C_2H_4 \times \frac{۲۸\text{g}}{۱\text{mol}} = ۱۹ / ۶\text{g} C_2H_4$$

(صفحه‌های ۱۳ تا ۱۹ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

«هرانی زارعی»

۵۴- گزینه «۳»

تمام عبارت‌ها را بررسی می‌کنیم:

- ظرفیت الکترون پرانرژی ترین زیر لایه لایه چهارم که $4f$ است برابر ۱۴ می‌باشد و گنجایش اولین زیر لایه لایه دوم که $2s$ است برابر ۲ می‌باشد، پس اختلاف برابر ۱۲ است.

- تعداد عناظر سه دوره اول برابر $18 = 2 + 8 + 8$ بوده و حداکثر گنجایش

لایه سوم برابر $2 \times 3^2 = 18$ می‌باشد، پس اختلافشان صفر است.

- ظرفیت پذیرش الکترون یک زیر لایه $(4f+2)$ از چهار برابر عدد

کواتنومی فرعی آن دو واحد بیشتر است نه از خود عدد کواتنومی فرعی.

- تعداد عناظر واسطه چهار دوره اول ۱۰ عنصر است که اختلاف آن با

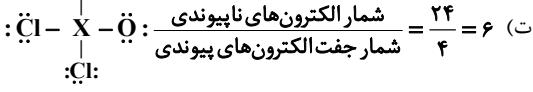
بزرگترین عدد کواتنومی اصلی عناظر دوره سوم که برابر $n=3$ است ۷ می‌باشد.

(صفحه‌های ۲۱ تا ۳۰ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

ب) عنصر گوگرد (X) در حضور اکسیژن کافی، با رنگ شعله آبی می‌سوزد. انتقال الکترون از لایه چهارم به لایه دوم در اتم هیدروژن نیز نوار آبی رنگ در طیف نشری خطی هیدروژن ایجاد می‌کند.

پ) SO_3 اکسیدی اسیدی بوده و با اتحال در آب، pH آن را کاهش می‌دهد.

پ) CrO_4 اکسیدی بازی بوده و با اتحال در آب، pH آن را افزایش می‌دهد.

ث) اولین عنصری که لایه سوم آن از الکترون پر می‌شود، Cu^{2+} است که دو نوع اکسید دارد:

Cr_2O_3 سه برابر همین نسبت در Cu_2O است که کاتیون به آنیون در

نسبت کاتیون به آنیون	اکسید
۲	Cu_2O
۱	CuO
۱	CrO
$\frac{2}{3}$	Cr_2O_3

(صفحه‌های ۲۰ تا ۲۶ و ۵۳ تا ۵۸ کتاب درسی) (ترکیبی)

۴۹- گزینه «۱»

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) H^3 پرتوزا ولی طبیعی است.

ب) دفع پسماندهای هسته‌ای از جمله چالش‌های صنایع هسته‌ای است نه شیمیایی.

پ) درون خوشید واکنش هسته‌ای اتفاق می‌افتد که عنصرهای سبک به عنصرهای سنگین تبدیل می‌شود.

(صفحه‌های ۲ تا ۸ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

۵۰- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: ۹۲ عنصر نخست در طبیعت نیستند، مثلاً Tc^{43} جزو ۹۲ عنصر نخست می‌باشد ولی در طبیعت نیست.

گزینه «۲»: واکنش‌های هسته‌ای نه شیمیایی.

گزینه «۳»: یون ییدید با یونی که حاوی تکنسیم است اندازه مشابهی دارد.

(صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

۵۱- گزینه «۴»

بررسی موارد:

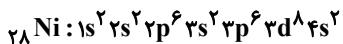
مورد اول: طیف نشری خطی لیتیم در گستره مربی شامل چهار طول موج رنگی است، اما هلیم بیش از چهار طول موج رنگی دارد. (نادرست)

مورد دوم: نور خورشید با عبور از قطره‌های آب موجود در هوا که پس از

بارش هنوز در هوا پراکنده است، تجزیه می‌شود و گستره‌ای پیوسته (نه مجزا) از رنگ‌ها را ایجاد می‌کند. (نادرست)

عبارت چهارم: در اتم Ni^{28} تعداد الکترون‌های ظرفیتی که ۱۰ است برابر حداکثر گنجایش زیرلایه‌ای با عدد کوانتموی فرعی ۲ (d) می‌باشد.

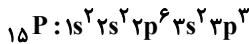

(صفحه‌های ۳۲ و ۳۳ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

«محمد عظیمیان زواره»

۵۸- گزینه «۴»

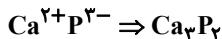
عنصر X عنصر P^{15} می‌باشد:

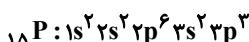
عنصر P_{۱۵} عنصری از گروه ۱۵ جدول دوره‌ای می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

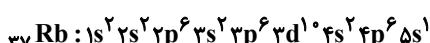
گزینه «۱»: درست- عنصر X در دوره سوم و گروه ۱۵ جدول دوره‌ای قرار دارد.

گزینه «۲»: درست

گزینه «۳»: درست

(صفحه‌های ۳۷ تا ۳۸ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

«مهدی رضیمی»

۵۹- گزینه «۲»

عنصر A_{۲۴} پروتون دارد. یعنی Cr است. آرایش لایه ظرفیت آن به صورت $3d^5 4s^1$ است. تفاوت تعداد نوترون‌ها و پروتون‌های آن ۴ عدد است. از آنجایی که فلز است، اکسید آن بازی است. در گروه ششم و دوره چهارم جای دارد.

عنصر B_{۳۵} پروتون دارد. یعنی Br است. آرایش لایه ظرفیت آن به صورت $4s^2 4p^5$ است. تفاوت تعداد نوترون‌ها و پروتون‌های آن ۱۰ عدد بوده و از آنجایی که نافلز است، اکسید آن اسیدی است. در گروه هفدهم و دوره چهارم جای دارد.

عنصر C_{۲۷} پروتون دارد. یعنی Co است. آرایش لایه ظرفیت آن به صورت $3d^7 4s^2$ است. تفاوت تعداد نوترون‌ها و پروتون‌های آن ۵ عدد بوده و از آنجایی که فلز است، اکسید آن بازی است. در گروه نهم و دوره چهارم جدول دوره‌ای جای دارد.

عنصر D_{۱۷} پروتون دارد. یعنی Cl است. آرایش الکترونی لایه ظرفیت آن به صورت $3s^2 3p^5$ است. تفاوت تعداد نوترون و پروتون آن ۱ عدد بوده و چون نافلز بوده اکسید آن اسیدی است. در گروه هفدهم و دوره سوم جدول دوره‌ای جای دارد.

(صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴ و ۶۰ کتاب درسی) (ترکیبی)

«محمدحسین صارقی مقدم»

۶۰- گزینه «۲»

نقطه جوش اکسیژن نسبت به نیتروژن و آرگون بالاتر است؛ بنابراین اکسیژن نسبت به نیتروژن و آرگون زودتر از حالت گاز به مایع تبدیل می‌شود. (صفحه‌های ۴۷ تا ۵۲ کتاب درسی) (رد پایی گازها در زندگی)

«غفرزاد رضایی»

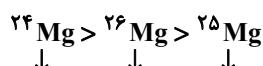
عنصر X مربوط به Mg_{۱۲} است. بررسی عبارت‌ها:

الف) درست- جرم اتمی میانگین Mg به عدد جرمی ۲۴ که برای سبک‌ترین ایزوتوپ Mg است نزدیک‌تر است.

ب) درست- Mg نمادی دو حرفی دارد.

پ) نادرست- اکسید حاصل از Mg^{۲+} به صورت MgO است.

ت) نادرست- پایداری ایزوتوپ‌های Mg به صورت زیر است:

$\downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow$

۷۸/۷۰ % ۱۱/۱۷ % ۱۰/۱۳

چون هرچه درصد فراوانی در طبیعت بیشتر، پایداری بیشتر است.

(صفحه‌های ۳۹، ۴۰ و ۴۲ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

۵۶- گزینه «۴»

مورد اول: هر ترکیب یونی از لحاظ بار الکتریکی خشی است، زیرا مجموع بار الکتریکی کاتیون‌ها با مجموع بار الکتریکی آنیون‌ها برابر است. (لزوماً شمار کاتیون‌ها با آنیون‌ها برابر نیست).

$$\text{Al}_2\text{O}_3 \Rightarrow \frac{\text{شمار کاتیون‌ها}}{\text{شمار آنیون‌ها}} = \frac{2}{3}$$

$$\text{MgO} \Rightarrow \frac{\text{شمار کاتیون‌ها}}{\text{شمار آنیون‌ها}} = 1$$

مورد سوم:

$$\text{Al}_2\text{S}_3 = 2(27) + 3(32) = 150 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$\Rightarrow ?e = 150 \text{ g Al}_2\text{S}_3 \times \frac{1 \text{ mol Al}_2\text{S}_3}{150 \text{ g Al}_2\text{S}_3} \times \frac{6 \text{ mole}}{1 \text{ mol Al}_2\text{S}_3} \times \frac{6 / 0.2 \times 10^{18} \text{ e}}{1 \text{ mole}}$$

$$= 36 / 12 \times 10^{18} \text{ e}$$

مورد چهارم: در گروه ۱۸، آرایش الکترونی لایه ظرفیت عنصر اول آن

(۱۸) با بقیه عنصرهای این گروه ($ns^2 np^6$) متفاوت است.

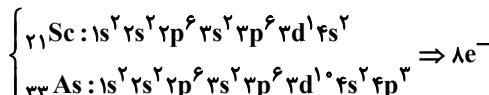
مورد پنجم: بیشتر فلزهای واسطه الکترون ازدست می‌دهند اما بدون رسیدن به آرایش هشت‌تایی پایدار می‌شوند.

(صفحه‌های ۳۸ تا ۴۲ کتاب درسی) (کیهان، زادگاه الفبای هستی)

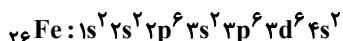
۵۷- گزینه «۴»

عبارت‌ها را به طور دقیق بررسی می‌کنیم:

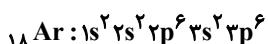
عبارت اول: در آرایش هر دو عنصر Sc_{۲۱} و As_{۳۳} الکترون با = ۱ (در زیرلایه S) وجود دارد.

عبارت دوم: در آرایش Fe_{۲۶} تعداد ۳ زیرلایه وجود دارد که ۶ الکترون دارند اما ۴ زیرلایه ۲ الکترون دارند.

عبارت سوم: سومین هالوژن همان عنصر Br_{۳۵} است که در آرایش خلاصه آن از گاز نجیب Ar_{۱۸} استفاده می‌شود که ۵ زیرلایه پر دارد.

$$1 - 4a = 0 \Rightarrow a = \frac{1}{4} \Rightarrow a_n = 2n + 1$$

$$b_n = -8an + \frac{6}{a} + 1 \xrightarrow{a = \frac{1}{4}} b_n = -2n + 25$$

b_n و a_n را مساوی هم قرار می‌دهیم:

$$2n + 1 = -2n + 25 \Rightarrow 4n = 24 \Rightarrow n = 6$$

پس جمله ششم این دو الگوی خطی با هم برابر است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷ کتاب درسی)

(همزه صفری)

۶۶- گزینه «۴»

	شکل ۱	شکل ۲	شکل ۳	شکل ۴	شکل ۵	...	n
گویهای رنگی	۱	۱	۱+۲	۱+۲+۳	۱+۲+۳+۴	...	$\frac{n(n+1)}{2}$
گویهای سفید	۰	۱	۱+۲	۱+۲+۳	۱+۲+۴	...	$\frac{n(n-1)}{2}$

پس نسبت تعداد گویهای رنگی به گویهای سفید در شکل پانزدهم برابر است با:

$$\frac{15 \times 16}{14 \times 15} = \frac{\text{گویهای رنگی}}{\text{گویهای سفید}} = \frac{16}{14} = \frac{8}{7}$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸ کتاب درسی)

(نرمیمان فتح‌الله)

۶۷- گزینه «۲»

ابتدا دنباله حسابی را تشکیل دهیم تا کوچکترین و بزرگترین واسطه‌ها مشخص شود.

بزرگترین واسطه کوچکترین واسطه
 $25, 25+d, 25+2d, \dots, 185$

= کوچکترین واسطه - بزرگترین واسطه

$$(185-d) - (25+d) = 152 \Rightarrow 160 - 2d = 152$$

$$\Rightarrow 2d = 8 \Rightarrow d = 4$$

پس دنباله به صورت $25, 29, 33, \dots, 181, 185$ است.

$$a_n = 185 \Rightarrow a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$a_1 = 25 \quad 185 = 25 + (n-1)(4) \Rightarrow 4n = 164 \Rightarrow n = 41$$

$4n - 4$

بنابراین بین دو جمله اول و چهل و یکم، ۳۹ واسطه قرار گرفته است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲ کتاب درسی)

(هاری پولادی)

۶۸- گزینه «۳»

در دنباله a_n دو سری اعداد حاصل می‌شود که یک سری مثبت و یک سری منفی می‌باشد، ولی تمام جملات b_n مثبت هستند، برای اشتراک باقیستی جملات مثبت دنباله a_n را در نظر بگیریم.

$$a_n = 2, 5, 8, \dots \Rightarrow d_1 = 3$$

$$b_n = 5, 8, 11, \dots \Rightarrow d_2 = 3$$

اولین جمله مشترک بین دو دنباله عدد ۵ می‌باشد. برای یافتن قدر نسبت دنباله حاصل از جملات مشترک این دنباله‌ها باید ک.م.م دو عدد ۳ و ۲ را پیدا کنیم:

$$d = [2, 3] = 6$$

بنابراین:

$$\begin{cases} t_1 = 5 \\ d = 6 \end{cases} \Rightarrow t_n = 6n - 1$$

$$5, 11, 17, 23, 29, 35, 41, 47, 53, \dots$$

جملات عبارتند از:

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲ کتاب درسی)

ریاضی (۱)

۶۱- گزینه «۴»

می‌دانیم که:

$$(a-1, b+1) \cup (a, 2b+3) = (m, 1) \cup (1, n)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} b+1=1 \Rightarrow b=0 \\ (0, 1) \cup (1, 3) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m=0 \\ n=3 \end{cases}$$

. $m+n=3$

در نتیجه $m+n=3$

(همزه صفری)

۶۲- گزینه «۳»

در ابتدا مجموعه‌های A و B را با اعضاشان مشخص می‌کنیم:

$$A = \{3, 6, 9, \dots, 27\}, B = \{1, 2, 3, \dots, 199\}$$

A و B متناهی هستند، بنابراین با توجه به اینکه مجموعه مرجع اعداد صحیح Z می‌باشد، A' و B' نامتناهی هستند.

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه «۱»: $A' \cup B'$ نامتناهی است.

گزینه «۲»: $A \cup B'$ نامتناهی است.

گزینه «۳»: $A \cap B$ متناهی است.

گزینه «۴»: $A' \cup B$ نامتناهی است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۵ تا ۷ کتاب درسی)

۶۳- گزینه «۱»

$$(A-B)' - B = (A \cap B')' \cap B' = (B \cup A') \cap B'$$

$$= (B \cap B') \cup (B' \cap A') = B' \cap A' = (B \cup A)'$$

در نتیجه متمم مجموعه بیان شده $A \cup B$ است.

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

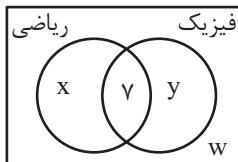
(مسعود برمل)

۶۴- گزینه «۲»

با رسم نمودار ون برای مسئله خواهیم داشت:

$$x + y + 2 = 25 \Rightarrow x + y = 18$$

۳۰

تعداد کسانی که فقط در یک درس قبول شده‌اند برابر ۱۸ نفر است.

آنگاه داریم:

$$25 + w = 30 \Rightarrow w = 5$$

در نتیجه:

$$x + y + w = 18 + 5 = 23$$

(مجموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲ کتاب درسی)

۶۵- گزینه «۳»

(نرمیمان فتح‌الله)

جمله عمومی الگوی خطی به صورت $a_n = bn + c$ است، یعنی اگر جملة

عمومی شامل جمله درجه دوم بود، باید ضریب شرایط صفر باشد. بنابراین:

$$a_n = n^2 + 3n + \frac{5}{4} - 4an^2 - 4an - a$$

$$a_n = (1 - 4a)n^2 + (3 - 4a)n + \frac{5}{4} - a$$

(هادی پولادی)

$$4(x^2 + \frac{2}{5}x + \frac{1}{25} - \frac{1}{25}) = \frac{3}{5} \Rightarrow 4(x + \frac{1}{5})^2 = \frac{3}{5} + \frac{4}{25}$$

$$\Rightarrow 4(x + \frac{1}{5})^2 = \frac{19}{25} \Rightarrow \begin{cases} h = \frac{1}{5} \\ k = \frac{19}{25} \end{cases}$$

$$y = x - \frac{19}{25} : \text{خط مذکور}$$

$$\sin^2 45^\circ \times \cos^2 45^\circ = \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$$

در نتیجه:

(ترکیبی، صفحه‌های ۴۰ و ۷۳ کتاب درسی)

«۲» - گزینه ۲

(رضا سیدنیفی)

$$\text{می‌دانیم که } a_1 = \sqrt{2} \text{ و } a_{n-1} = 4a_{n+1} \text{ می‌باشد، پس داریم:}$$

$$4a_{n+1} = a_{n-1} \Rightarrow 4aq^n = aq^{n-2} \Rightarrow q^2 = \frac{1}{4} \Rightarrow q = \pm \frac{1}{2}$$

با توجه به اینکه دنباله هندسی نزولی می‌باشد، بنابراین $q = \frac{1}{2}$ قابل قبول است. بنابراین:

$$a_4 = a_1 q^3 = \sqrt{2} \times (\frac{1}{2})^3 = \frac{\sqrt{2}}{8}$$

(مهموعه، الگو و دنباله، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷ کتاب درسی)

«۱» - گزینه ۱

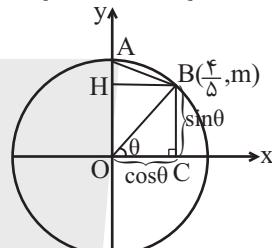
$$\text{می‌دانیم که } a_1 = \sqrt{2} \text{ و } a_{n-1} = 4a_{n+1} \text{ می‌باشد، پس داریم:}$$

$$4a_{n+1} = a_{n-1} \Rightarrow 4aq^n = aq^{n-2} \Rightarrow q^2 = \frac{1}{4} \Rightarrow q = \pm \frac{1}{2}$$

با توجه به اینکه دنباله هندسی نزولی می‌باشد، بنابراین $q = \frac{1}{2}$ قابل قبول است. بنابراین:

«۳» - گزینه ۳

مطابق شکل $\text{AO} = 1$ و $\text{BC} = \sin \theta$ و $\text{OC} = \cos \theta$ است.

مختصات نقطه $B(\cos \theta, \sin \theta)$ روی دایره مثلثاتی به صورت است. پس:

$$\cos \theta = \frac{4}{5} \sin^2 \theta = 1 - \cos^2 \theta = 1 - \frac{16}{25}$$

$$= \frac{9}{25} \rightarrow \sin \theta = \frac{3}{5}$$

چهارضلعی $ABCO$ یک ذوزنقه و ABO مثلث است.

$$S_{ABCO} = \frac{(BC + AO) \times OC}{2} = \frac{(\sin \theta + 1) \cos \theta}{2}$$

$$S_{\triangle ABO} = \frac{AO \times BH}{2} = \frac{1 \times \cos \theta}{2} = \frac{\cos \theta}{2}$$

بنابراین نسبت مساحت خواسته شده برابر است با:

$$\frac{S_{ABCO}}{S_{\triangle ABO}} = \frac{\frac{(\sin \theta + 1) \cos \theta}{2}}{\frac{\cos \theta}{2}} = \sin \theta + 1 = \frac{3}{5} + 1 = \frac{8}{5}$$

(مثلثات، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹ کتاب درسی)

«۳» - گزینه ۳

ساده‌سازی کسر اول:

$$\frac{\cos x \cos^2 x}{1 - \sin x} = \frac{\cos x (1 - \sin x)(1 + \sin x)}{(1 - \sin x)} = \cos x + \sin x \cos x$$

ساده‌سازی کسر دوم:

$$\frac{\frac{1}{\sin x + \frac{\cos x}{\sin x}}}{\frac{\cos x}{\sin x}} = \frac{1}{\frac{\sin^2 x + \cos^2 x}{\sin x \cos x}} = \sin x \cos x$$

و در نهایت حاصل دو کسر را از هم کم می‌کنیم:

$$\cos x + \sin x \cos x - \sin x \cos x = \cos x$$

(مثلثات، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۶ کتاب درسی)

$$\sin^2 x + \cos^2 x = 1 \Rightarrow 2 \sin x \cos x = 0$$

$$\Rightarrow \sin x + \cos x = 0$$

$$\Rightarrow (\sin x - \cos x)^2 = 0 \Rightarrow \sin x - \cos x = 0$$

$$\Rightarrow \sin x = \cos x \rightarrow \tan x = 1$$

$$\Rightarrow 1 + \tan^2 x = \frac{1}{\cos^2 x} \Rightarrow \cos^2 x = \frac{1}{5}$$

$$\Rightarrow \cos x = \frac{-1}{\sqrt{5}}$$

$$\Rightarrow \sin x = \frac{-2}{\sqrt{5}}$$

$$\Rightarrow \sin x - \cos x = \frac{-2}{\sqrt{5}} + \frac{1}{\sqrt{5}} = \frac{-1}{\sqrt{5}} = -\frac{\sqrt{5}}{5}$$

(ترکیبی، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴ کتاب درسی)

(بابک سارات)

«۴» - گزینه ۴

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر عدد مثبت دارای دو ریشه زوج است که قرینه یکدیگرند.

$$a+b=0 \quad a=-b$$

گزینه‌های «۲» و «۳»: اگر به عنوان مثال عدد x را $\frac{1}{16}$ فرض کنیم،

داریم:

$$\sqrt{\frac{1}{16}} = \frac{1}{4}, \sqrt[3]{\frac{1}{16}} \approx 0.125 \Rightarrow c = \sqrt[3]{x}, b = \sqrt{x}$$

گزینه «۴»: اگر از اعداد بین صفر و یک جذر بگیریم بزرگتر می‌شوند ولی

اگر از یک عددی مثل $\frac{1}{16}$ فرجه ۳ بگیریم می‌شود تقریباً $\frac{1}{4}$ و اگر

فرجه ۵ بگیریم می‌شود حدوداً $\frac{1}{6}$. پس گزینه «۴» نادرست است.

(توان‌های گویا و عبارت‌های ببری، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۲ کتاب درسی)

نهایتاً A و B به دست آمده را در رابطه آخر خواسته شده در صورت سؤال جایگذاری می‌کنیم:

$$4 \times \sqrt{a+10} - 8\sqrt{a+4} = 4A - 8B = 4\left(\frac{11}{4}\right) - 8\left(\frac{5}{4}\right) = 1$$

(توان‌های گویا و عبارت‌های بیزی، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۷ کتاب درسی)

(علی آزاد)

«۷۸- گزینه ۳»

$$k \text{ ریشه‌های دوم عدد } \Rightarrow \sqrt{k}, -\sqrt{k}$$

$$\begin{cases} x^2 + ax + b = 0 & \xrightarrow{x=\sqrt{k}} k + a\sqrt{k} + b = 0 \\ x^2 + ax + b = 0 & \xrightarrow{x=-\sqrt{k}} k - a\sqrt{k} + b = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} b = -k \\ a = 0 \end{cases}$$

$$\Delta = a^2 - 4b = 0 - 4(-k) = 4k$$

$$\Rightarrow \sqrt{\frac{\Delta}{a-b}} = \sqrt{\frac{4k}{0-(-k)}} = \sqrt{4} = 2$$

(معادله و نامعادله، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷ کتاب درسی)

(علی سرآبادانی)

«۷۹- گزینه ۱»

$$x(2x+5) = 3 \Rightarrow 2x^2 + 5x = 3 \xrightarrow{+2} x^2 + \frac{5}{2}x = \frac{3}{2} \xrightarrow{+25} \frac{25}{4}$$

$$\begin{cases} x^2 + \frac{5}{2}x + \frac{25}{4} = \frac{3}{2} + \frac{25}{4} \Rightarrow \left(x + \frac{5}{4}\right)^2 = \frac{49}{16} \\ (x-k)^2 = h \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} k = -\frac{5}{4} \\ h = \frac{49}{16} \end{cases}$$

$$\Rightarrow k\sqrt{h} = -\frac{5}{4}\sqrt{\frac{49}{16}} = -\frac{5}{4} \times \frac{7}{4} = -\frac{35}{16}$$

(معادله و نامعادله، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷ کتاب درسی)

(بهره‌ملاج)

«۸۰- گزینه ۲»

ابتدا نسبت ریشه‌ها را به صورت زیر حساب می‌کنیم:

$$\frac{x_1}{x_2} = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{-b - \sqrt{\Delta}} = \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{-b - \sqrt{\Delta}} = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow -3b + 3\sqrt{\Delta} = -2b - 2\sqrt{\Delta} \Rightarrow b = 5\sqrt{\Delta} \Rightarrow b^2 = 25\Delta$$

$$\Rightarrow b^2 = 25\Delta - 100ac \Rightarrow 100ac = 24b^2 \Rightarrow 24ac = 6b^2$$

$$\Rightarrow ac = \frac{b^2}{25} \Rightarrow \frac{a}{2} \times \frac{c}{3} = \left(\frac{b}{5}\right)^2$$

$$\text{پس } \frac{b}{5} \text{ واسطه هندسی و } \frac{a}{2} \text{ و } \frac{c}{3} \text{ است.}$$

(معادله و نامعادله، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷ کتاب درسی)

(بهره‌ملاج)

«۷۵- گزینه ۳»

برای تجزیه عبارت داده شده کافی است عبارت $4x^2$ را به آن اضافه و کم کنیم که داریم:

$$\begin{aligned} (x^4 + 4 + 4x^2) - 4x^2 &= (x^2 + 2)^2 - (2x)^2 \\ &= (x^2 + 2 - 2x)(x^2 + 2 + 2x) \end{aligned}$$

(توان‌های گویا و عبارت‌های بیزی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۴ کتاب درسی)

(علی اصغر شریفی)

«۷۶- گزینه ۱»

ابتدا دو طرف معادله داده شده را بر x^2 تقسیم می‌کنیم:

$$x^2 - 6 + \frac{3}{x^2} = 0 \Rightarrow x^2 + \frac{3}{x^2} = 6 \xrightarrow{\text{میتوان}} x^4 + \frac{9}{x^4} + 6 = 36$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow x^4 + \frac{9}{x^4} &= 30 \xrightarrow{\text{میتوان}} x^8 + \frac{81}{x^8} + 18 \\ &= 900 \xrightarrow{\text{میتوان}} x^8 + \frac{81}{x^8} + 118 = 1000 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \frac{x^{16} + 118x^8 + 81}{x^8} = 1000 \Rightarrow \frac{x^8}{x^{16} + 118x^8 + 81} = 0.001$$

(توان‌های گویا و عبارت‌های بیزی، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵ کتاب درسی)

(بابک سارارت)

«۷۷- گزینه ۱»

با توجه به رابطه اول و رابطه دوم خواسته شده که عبارتهای زیر را داریم:

$$(\sqrt{a+10} - \sqrt{a+4})(\sqrt{a+10} + \sqrt{a+4})$$

$$= a+10 - (a+4) = 6$$

حال اگر $\sqrt{a+10}$ را با A و $\sqrt{a+4}$ را با B نمایش دهیم داریم:

$$A^2 - B^2 = 6 \Rightarrow (A-B)(A+B) = 6 \Rightarrow \frac{3}{2}(A+B) = 6$$

$$\Rightarrow A+B = 6 \times \frac{2}{3} = 4$$

کافیست دستگاه دو معادله دو مجهول زیر را حل کنیم:

$$\begin{cases} A - B = \frac{3}{2} \\ A + B = 4 \end{cases}$$

پس داریم:

$$2A = \frac{11}{2} \Rightarrow A = \frac{11}{4}$$

حال کافیست $A = \frac{11}{4}$ را در یکی از معادلات جایگذاری کنیم تا B به دست بیاید:

$$\frac{11}{4} - B = \frac{3}{2} \Rightarrow B = \frac{11}{4} - \frac{6}{4} = \frac{5}{4}$$

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دهم (رشته ریاضی و تجربی) ۱۴۰۳ فروردین ماه

تعداد سوالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

حسن افتاده - حسین پرهیزگار - مریم پیروی - فاطمه جمالی آرانی - امیر محمد حسن زاده	فارسی (۱)
آرمنی ساعدپناه - ابوطالب درانی	عربی، (بان قرآن (۱)
فریدین سماقی - یاسین ساعدي - مرتضی محسنی کبیر	دین و زندگی (۱)
رحمت الله استیری - مجتبی درخشان گرمی - میلاد رحیمی دهگلان - عقیل محمدی روش	(بان انگلیسی (۱)

گزینشگران و برآورداران

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستار و تبلیغاتی	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	مرتضی منشاری، الهام محمدی	کیمیا رامندی	الناز معتمدی
عربی، (بان قرآن (۱)	آرمنی ساعدپناه	آرمنی ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی	آیدین مصطفیزاده	لیلا ایزدی
دین و زندگی (۱)	یاسین ساعدي	یاسین ساعدي	سکینه گلشنی - امیر محمدی افشار - محسن رحمانی	—	محمد صدرًا بنجه پور
(بان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی روش	عقیل محمدی روش	فاطمه تقی، رحمت الله استیری	—	سوگند بیگلاری

گروه فنی و تولید

الهام محمدی	مدیر گروه
حبیبه محبی	مسئول دفترچه
مدیر: مهیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی	مستندسازی
فاطمه علی یاری	حروف نگار و صفحه آرا

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۶۴۶۳-۲۱

(چشم مجاز از نظر و توقع) وجود دارد. در گزینه «۴» فقط آرایه حسن تعییل وجود دارد، شاعر علت همیشه سبز بودن درخت سرو را، راستی پیشه کردن او می‌داند.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

(حسن افتاده - تبریز)

۱۰۶ - گزینه «۳»

نقش ضمیر پیوسته مشخص شده در این گزینه، مفعول است؛ خدا او را نگه دارد.

شرح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: برای من همین بس که بی‌پیمانه مستم.

گزینه «۲»: هر نوبت که در نظرم بگذری....

گزینه «۴»: به من این‌ها را به (= به واسطه) زکات دادند.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۳۸)

(فاطمه بهمالی آرانی)

۱۰۷ - گزینه «۲»

در عبارات «ب» و «د» نوع واو، ربط است.

شرح گزینه‌های دیگر:

الف) غم برگ و بار من و تو را سوخت (عطف)، بوی بهار من و تو می‌آید (عطف).

ب) من بودم و یک چمن داغ [بود] (ربط)، خورشید آینه‌دار من و تو [است] (عطف).

ج) سر و زر و دل و جانم فدای آن باری... نگه دارد (عطف).

د) می‌گوییم و بعد از من گویند (ربط).

(دستور زبان فارسی، صفحه ۶۶)

(حسین پرهیزکار - سبزوار)

۱۰۸ - گزینه «۴»

بیت صورت سؤال و این گزینه یادآور این مفهوم است که برای عارف و عاشق تنها یار کافی است و با وجود یار، انسان از باع و بوستان و تفرج فارغ است.

شرح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توصیف زیبایی معشوق؛ یار به سرو مانند شده است.

فارسی (۱)**۱۰۱ - گزینه «۴»**

(حسن افتاده - تبریز)

معادل معنایی صحیح عبارت این گزینه «غبطه» است. پاسخ درست سایر گزینه‌ها به درستی مشخص شده است.

(لغت، واژه‌نامه)

۱۰۲ - گزینه «۲»

در این گزینه، «محنت» - به معنی اندوه و رنج - به این صورت درست است. در سایر گزینه‌ها واژه‌ای نادرست یافت نمی‌شود.

(املاء، ترکیبی)

۱۰۳ - گزینه «۱»

در عبارت «الف» واژگان «عزیز و ذلیل» و در عبارت «د» واژگان «محبوب و معذور» سجع می‌سازند. در سایر عبارات سجع دیده نمی‌شود.

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۵۳)

۱۰۴ - گزینه «۳»

در ایيات «الف» و «ب» ایهام به کار رفته است.

شرح گزینه‌ها:

الف) در مصراع دوم عهد ۱. زمان، روزگار ۲. پیمان) و فرصت ۱. تخلص شاعر فرصت شیرازی ۲. وقت مناسب و مجال) ایهام دارند.

ب) مجnoon (۱. دیوانه، متضاد عاقل ۲. عاشق لیلی) ایهام دارد.

ج) فاقد ایهام

د) فاقد ایهام

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۵۹)

۱۰۵ - گزینه «۲»

در گزینه «۱» فقط آرایه مجاز وجود دارد (غزل مجاز از شعر). در گزینه «۲» (حسن تعییل)، شاعر علت روشنی صبح صادق (صبح نخست) را، راست‌گویی دانسته است. / حرف مجاز از سخن است. در گزینه «۳» فقط آرایه مجاز

(ابوظبی (درانی))

۱۱۲- گزینه «۱»

عبارت صحیح: کوکب^۱ یدور حَوْلَ الْأَرْضِ، ضياءُهُ مِنَ الشَّمْسِ: القمر.

ترجمة عبارت صحیح: «ستاره‌ای است که دور زمین می‌چرخد و نورش از خورشید است: ماه»

(واگلرن)

(کتاب بامع)

۱۱۳- گزینه «۲»

«خَلَقَ»، خلق کرد، آفریده است (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ» آسمان‌ها و زمین (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «بِالْحَقِّ» به حق (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «آسمان و زمین» دوم اضافی است (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

(آرمین ساعدپناه)

۱۱۴- گزینه «۴»

«أَرْسَلَ الْعَلَمَ»: دانشمندان فرستادند / «فَرِيقًا»: یک گروه، گروهی (رد گزینه «۳») / «الْتَّعْرُفُ»: شناخت (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «الْأَسْمَاكُ الَّتِي تَسَاقطُ»: ماهی‌هایی که می‌افتد (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «الْأَمْطَارُ الشَّدِيدَةُ»: باران‌های شدید (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

(ابوظبی (درانی))

۱۱۵- گزینه «۳»

«من صدیقه»: از دوستش (رد گزینه «۴») / «باب صالة الامتحان»: در سالن امتحان (رد گزینه «۲») / «القلم و الكتاين»: مداد و دو کتاب (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

(ابوظبی (درانی))

۱۱۶- گزینه «۲»

شرح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تنظر» می‌بینی

گزینه «۳»: «یقدر علی سمع» می‌تواند بشنود

گزینه «۴»: «والدی»: پدرم

(ترجمه)

گزینه «۲»: معشوق تجلی هنرمندی خداوند در آفرینش است.

گزینه «۳»: معشوق همواره در یاد عاشق است و فراموش نمی‌شود.

(مفهوم، صفحه ۱۶)

۱۰۹- گزینه «۴»

مفهوم عبارت صورت سؤال اشاره به پرهیز از دوروبی و ریاکاری دارد اما این گزینه به این موضوع اشاره دارد که افراد و موجودات براساس ذات خود رفتار می‌کنند (اصالت ذات).

شرح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ظاهر پاک و منزهی دارم اما باطنی دارم که از پلیدی آن خجالت می‌کشم.

گزینه «۲»: در درون هر کسی، حتی اگر ظاهر مطهری داشته باشد، زشتی‌هایی هست.

گزینه «۳»: امام و فقیه شهر که به پاکدامنی و عبادت معروف است، مست شده بود.

(مفهوم، صفحه ۱۸)

۱۱۰- گزینه «۴»

مفهوم گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» این است که احوال روزگار ثابت نیست و گذرا است و یک روز سختی و ناراحتی می‌باشد و روز دیگر آسانی و راحتی؛ اما شاعر در گزینه «۴» از سختی و غم روزگار ملول و خسته شده است و با ابیات دیگر ارتباطی ندارد.

(مفهوم، صفحه ۶۲)

عربی، زبان قرآن (۱)

(آرمین ساعدپناه)

۱۱۱- گزینه «۳»

«صدقنا: باور کردیم»

نکته مهم درسی:

فعل «صدق» (راست گفت) را با فعل مشابه «صدق» (باور کرد) اشتباہ نگیرید.

(واگلرن)

(فردرین سماقی)

۱۲۲- گزینه «۳»

در واقعه «دادن نامه اعمال»، به عنوان یکی از حوادث مرحله دوم قیامت، تمام اعمال انسان‌ها در قیامت حاضر می‌شود و انسان، عین اعمال خود را می‌بیند.

(واقعه بزرگ، صفحه ۷۶)

(کتاب هامع)

۱۱۷- گزینه «۲»

«سنوتیا (سالانه)» صحیح است.

شرح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مردان طرف راست [باشند] و زنان طرف چپ ... برای بازرسی
گزینه «۳»: همراهان در سفر ... نفر هستند: پدر و مادرم و خواهرم و
مادربزرگم: چهار

گزینه «۴»: مردم ... خشک را نیز می‌خورند: زردآلو

(مفهوم)

(یاسین ساعدی)

۱۲۳- گزینه «۱»

از آثار اعتقاد به معاد این است که پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می‌شود و شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می‌گیرد. این شور و نشاط به این دلیل است که انسان می‌داند هیچ یک از کارهای نیک او در آن جهان بی‌پاداش نمی‌ماند.

خدابرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می‌کند و زیبا هم زندگی می‌کند؛ اما به آن دل نمی‌سپرند؛ از این‌رو، مرگ را ناگوار نمی‌دانند. آنان معتقدند که مرگ برای کسانی ناگوار و هولناک است که زندگی را محدود به دنیا می‌بینند یا با کولهباری از گناه با آن مواجه می‌شوند.

(پنهرهای به روشنایی، صفحه ۴۳ و ۴۴)

(آرمنی ساعدپناه)

۱۱۸- گزینه «۱»

ترجمه عبارت: «کارگران در ساعت ۷:۳۰ به کارخانه می‌روند و بعد از ۳ ساعت برمی‌گردند؛ پس به خانه‌شان برمی‌گردند ...!»
گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» به ساعت ۱۰:۳۰ اشاره دارند در حالی که گزینه «۱» ساعت ۱۱:۳۰ را بیان کرده است.

(قواعد)

(فردرین سماقی)

۱۲۴- گزینه «۳»

با تابیدن نور حقیقت از جانب خداوند، پرده‌ها کنار می‌رود و اسرار و حقایق عالم آشکار می‌شود و واقعیت همه‌چیز از جمله اعمال و رفتار و نیات انسان‌ها آشکار می‌شود. این موضوع مربوط به کنار رفتن پرده از حقایق عالم، از وقایع مرحله دوم قیامت است.

(واقعه بزرگ، صفحه ۷۶)

(ابوظاب (درانی))

۱۱۹- گزینه «۴»

«یحب» فعل ثلاثی مجرد است و «یشارکوا» از باب «معاملة» است.
نکته مهم درسی: دقت کنید که «احتفال» در گزینه «۴» مصدر است نه فعل!
(قواعد)

(آرمنی ساعدپناه)

۱۲۰- گزینه «۴»

فعال به ترتیب به باب‌های «افعال، استفعال و تفعیل» رفته‌اند که امر آن‌ها باید (به ترتیب) بر اوزان «افتیلی، استفیلوا و فَعْل» بیانند.

(قواعد)

(مرتفقی مهستی‌کبیر)

۱۲۵- گزینه «۴»

در آیات ۲۰۱ و ۲۰۲ سوره بقره می‌خوانیم: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاهدار. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع الحساب است.»

(هدف زنگو، صفحه ۱۷)

(مرتفقی مهستی‌کبیر)

۱۲۱- گزینه «۲»

«وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَأَعِبُّ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهُيَ الْحَيَاةُ الْكَوْنُوا يَعْلَمُونَ»: این زندگی دنیا، جز سرگرمی و بازی نیست و سرای آخرت، زندگی حقیقی است. اگر می‌دانستند.
هر دو این آیات به برتری زندگی اخروی و حقیقی بودن آن نسبت به دنیای مادی اشاره دارند.

(ترکیبی، صفحه ۱۷ و ۱۸)

(مرتفعی مهندسی کبیر)

«۱۲۸- گزینه ۲»

در آیه ۵۸ سوره مائدہ می خوانیم: «آن‌ها هنگامی که مردم را به نماز فرا می خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این به خاطر آن است که آن‌ها گروهی هستند که تعلق نمی‌کنند.» (عدم تعلق = جهالت) (پر پرواژه، صفحه ۲۹)

(یاسین ساعدی)

«۱۲۶- گزینه ۲»

در آیه ۵ سوره قیامت آمده است: «(انسان در وجود معاد شک ندارد) بلکه [علت انکارش این است که] او می‌خواهد [بدون ترس از دادگاه قیامت] در تمام عمر گناه کند.»

(یاسین ساعدی)

«۱۲۹- گزینه ۴»

مدسازی‌های غلط، تولید و نشر مطالب نامناسب و غیراخلاقی در فضای مجازی، ایجاد یا تقویت آداب و رسوم غلط در امر ازدواج، ایجاد انحرافات فکری و اخلاقی در دیگران، نمونه‌هایی از اعمال ناشایستی است که موجب سنگین شدن پرونده گناهان فرد، حتی پس از مرگ وی می‌شود. (آثار ما تاخر)

(منزلگاه بعد، صفحه ۶۵ تا ۶۸)

آیه «أَفَحَسِبُّمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ: آیا گمان می‌کنید که ما شما را بیهوده آفریده‌ایم و به سوی ما بازگردانده نمی‌شوید؟» بر لزوم معاد با توجه به حکمت الهی تأکید دارد.

(اینده روشن، صفحه ۵۶ تا ۵۸)

«۱۲۷- گزینه ۴»

- مصرع «چون که صد آمد نود هم پیش ماست». در جایی که یک‌چیز، جامع و دربردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌شود. برخی اهداف زندگی نیز برتر و جامع‌تر از هدف‌های دیگر هستند.

«گرایش به نیکی و بیزاری از بدی» یکی از سرمایه‌های انسان است. همه

انسان‌ها فضایلی چون صداقت، عزت نفس و عدالت را دوست دارند و از

دوروبی، حقارت نفس، ریا و ظلم بیزارند.

- نفس اماره، میل سرکشی است که در درون انسان طغیان می‌کند و وی را به گناه فرا می‌خواند. حضرت علی (ع) درباره نفس اماره می‌فرماید:

«دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست.»

(ترکیبی، صفحه ۳۰، ۲۰ و ۳۳)

(مبتدی در فشار گرمی)

زبان انگلیسی (۱)**«۱۳۱- گزینه ۴»**

ترجمه جمله: «علی امروز صبح غذای زیادی خرید زیرا قصد دارد فردا به دوستان نزدیکش می‌فهمانی بدهد.»
نکته مهم درسی:

وقتی برای انجام کاری در آینده قصد و برنامه قبلی وجود داشته باشد، از "be going to" استفاده می‌کنیم.

(گرامر)

(میلاد رهیمی (هلگلان))

۱۳۶ - گزینه «۱»

ترجمه جمله: «قبل از این که مشکلات شما آنقدر بزرگ شوند که نتوانید آنها را حل کنید، ایده خوبی است که برای شناسایی آنها وقت بگذارید و بفهمید که چه چیزی باعث آنها می‌شود.»

۲) دفاع کردن

۱) شناسایی کردن

۴) پمپاژ کردن

۳) از دست دادن

(واژگان)

(رحمت الله استبری)

۱۳۶ - گزینه «۴»

ترجمه جمله: «خیلی تاریک است. نمی‌توانم بیشتر از دو متر را ببینم. می‌توانید به من کمک کنید راه را پیدا کنم؟»

نکته مهم درسی:

با توجه به معنی جمله، بعد از جای خالی باید از صفت برتری استفاده کنیم.

(کرامر)

ترجمه متن درگ مطلب:

میزان خواب مورد نیاز ما با افزایش سن ما تعییر می‌کند. نوزادان حدود ۲۰ ساعت در روز می‌خوابند. در دو سالگی، کودکان حدود ۱۴ یا ۱۵ ساعت در روز می‌خوابند و در ده سالگی، میزان خواب به حدود ۱۱ ساعت کاهش می‌یابد. نوجوانان به ۹ یا ۱۰ ساعت خواب نیاز دارند. مغز کودکان سریع‌تر از مغز بزرگ‌سالان خسته می‌شود زیرا آنها فعال‌تر هستند. بنابراین، جای تعجب ندارد که بدن آنها به استراحت بیشتری نیاز دارد.

بزرگ‌سالان به حدود ۸ ساعت خواب نیاز دارند. با افزایش سن افراد، ساعت بیولوژیکی آنها شروع به تعییر می‌کند. ساعت‌های بیولوژیکی، حس بدن ما از زمان هستند. ساعت‌های بیولوژیکی به ما می‌گویند چه زمانی زمان خواب یا بیدار شدن است. بهدلیل تغییرات در ساعت بیولوژیکی، افرادی که در دههٔ شصت زندگی‌شان یا بیشتر هستند، شب‌هنگام زودتر خواب‌آلود و صبح زودتر بیدار می‌شوند. آنها ممکن است به عینیتی زمانی که جوان بودند نخوابند. آنها در طول شب بیشتر از خواب بیدار می‌شوند و همچنین با صدای راحت‌تر از خواب می‌پرند.

(رحمت الله استبری)

۱۳۶ - گزینه «۱»

ترجمه جمله: «من کتاب‌های جالب زیادی دارم، اما این کتاب جالب‌ترین آن‌ها است.»

نکته مهم درسی:

با توجه به مفهوم جمله و عبارت 'of all'، تنها گزینه صحیح برای کامل کردن جمله، صفت برترین است.

(کرامر)

۱۳۶ - گزینه «۳»

ترجمه جمله: «وقتی او بازنشسته شد، بیشتر مجموعه بزرگ کتاب‌هایش را به کتابخانه دانشگاه اهدا کرد.»

۱) جمع‌آوری کردن

۲) حمل کردن

۳) اهدا کردن

۴) نگه داشتن

(واژگان)

(میلاد رهیمی (هلگلان))

۱۳۶ - گزینه «۱»

ترجمه جمله: «کیفیت آب خوب نیست زیرا شفاف نیست و انواع مختلف زیادی از میکروب‌ها را داخل خود دارد.»

۱) کیفیت

۲) دشت

۳) خطر

۴) مدار

(واژگان)

(عقیل محمدی روش)

۱۴۲ - گزینه ۱

ترجمه جمله: «شنیده‌ام که برادر شما پزشک است و در بیمارستانی در شهر کوچکی به نام هندیجان کار می‌کند.»

نکته مهم درسی:

کلمات قابل شمارش (مانند "doctor") در حالت مفرد نیازمند معرف اسم هستند (رد گزینه‌های ۲ و ۳). شهرها جزو اسامی خاص محسوب می‌شوند و حرف اول آن‌ها باید با حروف بزرگ نوشته شود (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

(گرامر)

(عقیل محمدی روش)

۱۳۷ - گزینه ۲

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»
«نیازهای متغیر خواب ما»

(درک مطلب)

۱۳۸ - گزینه ۲

ترجمه جمله: «طبق متن، افراد مسن زودتر می‌خوابند چون ... .»
«ساعت بیولوژیکی آن‌ها تغییر می‌کند»

(درک مطلب)

۱۳۹ - گزینه ۱

ترجمه جمله: «طبق متن، «نوزادان» به خواب بیشتری نیاز دارند.»

(درک مطلب)

۱۴۰ - گزینه ۴

ترجمه جمله: «کلمه "their" که در پاراگراف ۲ زیر آن خط کشیده شده است، به چه چیزی اشاره دارد؟»

«افرادی که در دهه شصت زندگیشان یا بالاتر هستند»

(درک مطلب)

تبديل نمونه سوال‌های امتحانی به تست

با توجه به وجود "than" بعد از جای خالی به صفت برتری نیاز داریم (رد گزینه‌های ۳ و ۴). با توجه به مفهوم جمله، نمی‌توانیم از گزینه ۱ استفاده کنیم.

(گرامر)

(عقیل محمدی روش)

۱۴۴ - گزینه ۴

ترجمه جمله: «زمین پر از شگفتی‌های طبیعی زیبا برای دیدن است و در هر کشوری که بازدید می‌کنید می‌توانید برخی از آن‌ها را کشف کنید.»

- (۱) ایده
- (۲) حقیقت
- (۳) سلول
- (۴) شگفتی

(واژگان)

(عقیل محمدی روش)

۱۴۱ - گزینه ۳

ترجمه جمله: «کتابخانه بسیار دور است، بنابراین رسیدن به آنجا کمی طول خواهد کشید. بهتر است زودتر برویم.»

نکته مهم درسی:

جمله در مورد زمان آینده است (رد گزینه‌های ۱ و ۴). در گزینه ۲ ساختار "be going to" به درستی نیامده است.

(گرامر)

داد که زمین نیز مانند سایر سیارات دور خورشید می‌چرخد. جالب است بدانید که او مدل خود را بیشتر با استفاده از ریاضیات و بدون تلسکوپ‌ها و رصدخانه‌های قدرتمند امروزی توسعه داد. کوپرنیک ایده‌های خود را در [سال] ۱۵۴۳ در کتابی منتشر کرد و در همان سال درگذشت. کتاب او دیدگاه مردم را در آن زمان نسبت به منظومه شمسی تغییر نداد، اما متغیران بعدی متوجه شدند که ایده‌های او درست بودند.

(عقیل محمدی، روش)

۱۴۷- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «موضوع متن چیست؟»

«ایده‌های کوپرنیک در مورد زمین و منظومه شمسی»

(درک مطلب)

(عقیل محمدی، روش)

۱۴۸- گزینه «۲»

ترجمه جمله: «مردم مدل کوپرنیک را «نظام جدید جهان» نامیدند زیرا ...»

«مدل او طرز فکر مردم را در مورد جهان تغییر داد»

(درک مطلب)

(عقیل محمدی، روش)

۱۴۹- گزینه «۴»

ترجمه جمله: «کلمه زیرخطدار "scholars" (دانشمندان) در پاراگراف «۱»

نزدیک‌ترین معنی را به "scientists" (دانشمندان) دارد.»

(درک مطلب)

(عقیل محمدی، روش)

۱۵۰- گزینه «۳»

ترجمه جمله: «از متن می‌توانیم بفهمیم که کوپرنیک ...»

«ایده‌های جدیدی داشت که مردم در ابتدا آن‌ها را باور نکردند»

(درک مطلب)

(عقیل محمدی، روش)

۱۴۵- گزینه «۳»

ترجمه جمله: «هفته گذشته برادر کوچک‌ترم حین بازی فوتبال با همکلاسی‌هایش، پایش آسیب دید.»

(۱) افزایش دادن

(۲) نابود کردن

(۳) آسیب دیدن

(۴) شنیدن

(واژگان)

۱۴۶- گزینه «۲»

ترجمه جمله: «برای برخی دانش‌آموزان بسیار رایج است که شب قبل از امتحان به‌سختی بخوابند.»

(۱) زنده

(۲) قدرتمند

(۳) خوشمزه

(واژگان)

توجه متن درگ مطلب:

برای هزاران سال، مردم معتقد بودند که خورشید، ستارگان و سیارات دور زمین می‌چرخند. آن‌ها فکر می‌کردند که زمین مرکز همه‌چیز است. اما آن‌ها اشتباه می‌کردند، زیرا براساس آن مدل نمی‌شد به درستی توضیح داد که سایر سیارات و اجرام آسمانی چگونه حرکت می‌کردند. نیکلاس کوپرنیک اولین کسی بود که گفت زمین و سیارات دیگر به دور خورشید می‌گردند. این، چنان تغییر مهمی در تفکر بود که مردم آن را سیستم جدید جهان نامیدند. بعدها، دانشمندانی مانند گالیله، کپلر و نیوتون شروع به کمک به مردم کردند تا ایده‌های کوپرنیک را واضح‌تر درک کنند. کوپرنیک ایده‌های زیادی در مورد منظومه شمسی پرورش داد. او نشان